

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

NYÅRSVAKA

Ur innehållet:

DET ROLIGASTE OCH DET
TRÄKIGASTE UNDER ÅRET.
Intressanta uttalanden.

+
EN GODSFRIL
NÄR SEKLET VAR UNGT.

+
VILL NI HA EN ORDNAD
EKONOMI ?

+
BARNEN OCH BIOGRAFEN

JUBILEUMSARTIKEL

av
Marie Louise Gagner.

‡

K R Ö N I K A

Om ett jubileumsår som gått.

I 1927 ÅRS TIMGLAS FINNS NU INTE många sandkorn kvar. För vår världsdel ett ganska lugnt vardagsår, där man som lyckligaste ljuspunkter funnit ett målmedvetet, mer och mer frasfritt återhämtningsarbete efter krig och kris, för den enskilda människan också ett år av vanlig blandning på gott och ont och för Idun ett jubileumsår. Visserligen har Elin Wägner sagt oss, att en tidning inte fyller år, inte har något förflutet. Detta kan vara ett nyttigt ord för journalisten att lägga på minnet, men fru Wägner, som känner människorna, skall nog även förstå — och kanske inte ha något emot heller? — att både Iduns läsekrets och Iduns redaktion med behag ägnar det förflutna tacksamma tankar ibland. "De döda äro aldrig riktigt döda. Vårt väsen är vävt av deras väsen, och i vårt innersta gömma vi eko av längesedan tystnade röster. Det är sund konservatism att lyssna till det ekot ibland — — —", sade Bo Bergman här-omdagen i sitt akademital. Detta kan också vara ett nyttigt ord.

Jubileumsåret har givit Idun många bevis på uppskattning från läsarinor landet runt. Högen av gratulationsskrivelser från kända och okända är ansenlig. Ur ett långt brev, som särskilt glatt oss, göres här några utdrag:

Idun, min vän under alla dessa 40! Hur ofta jag velat "fatta pennan i hand" och tacka för allt du givit mig av sällskap, vederkvickelse och mångsidig lärdom under de flydda 40 åren.

Varje lördagskväll emotes med längtan och välbehag — med Idun som sällskap träder helgen in i hjärta och hem. Här sitter jag nu med de två jubileumsnumren framför mig och återknyter till min glädje bekantskapen med flera av de pennor,

som under de 40 åren skrivit i Idun, och "nu stå alla minnen upp sen långt försvunna dar!"

Hur väl jag erinrar mig, då Idun först gjorde sin entré i de svenska hemmen! Fotogénlampan skruvades upp till rykningsgränsen, kring det stora, ovala matrumbordet halvlåg det unga Sverige ofta i stilla gruff över att inte alla samtidigt kunde begrunda allt, som förekom i Damernas egen. Visserligen var jag blott en flicksnärta på 12 vårar, men modekrönikan beundrades — ett önskemål hägrade i fjärran 6 om ett par år — näml. löftet om att anlägga turnyren, den efterlängtrade, som inte blott mina äldre systrar utan även många av mina jämnåriga voro lyckliga nog att presenteras i, men när så min tid kom hade turnyren blivit platt som en pannkaka — kanske tack vare Mathilda Langlets inlägg om "Dräktreformen" i Iduns första nummer.

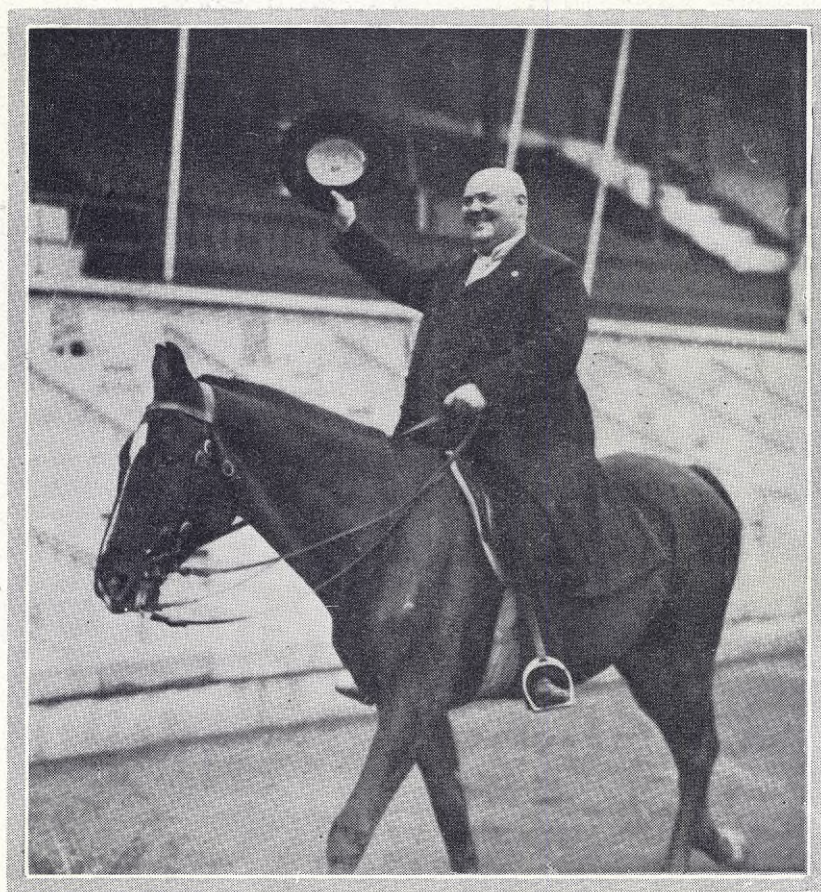
Jag bläddrar vidare och möter flera gamla namn, som t. o. m. "varit med från början" liksom jag själv, dock med den skillnaden *de* för att giva, *jag* blott för att taga emot. — Radio, en översättning av Teresia Eurén, som ur egen fatatur så ofta skänkt läsekretsen av sina poem. Vidare Elsa Törne med sin praktiska läggning och ljusa livstro, som manade mig till trogen efterföljd, du som visste så lite vid seglastens början. Drömde du och Teresia Eurén väl någonsin om radio den tiden? Gösta Berling presenteras! I sanningens namn måste erkännas att det var inte med odelat nöje jag gjorde bekantskap med de mystiska personer och händelser, som jag med min tolvåriga fantasi allt för livligt omfattade. O, vad jag var mörkrädd! Vi hade nämligen att vid läggdags uppför en mörk, rankig trätrappa passera en ännu längre och mörkare "svale" och vind med en och annan knarrande golvtillja, ledande till gavelrummet, flickornas sovgemak, där Gösta Berlings saga höll mig vaken i fruktan, spänning och grubbel. — *Damel Fallström*, vars bild bland flera lyser mig till mötes i dagens Idun, nu skall jag be att få säga dig något, som legat mig om hjärtat alltsedan jag genom Idun först lärde känna dig! Vem har såsom du strängt din lyra till kvinnans lov och fört hennes runor med den äran!

Må jag nu äntligen få bringa dig, kvinnornas skald, mitt tack, min hyllning, min beundran! Dina dikter skola alltid behålla hedersplatsen i min bokhylla! Men ej blott poesin utan även prosan! Tack för allt du skänkt oss av vackra tankar, inte minst för den älskliga bild du för ej så länge sedan i Idun tecknade av "Drottningen med det vackra leendet". — Och *Marika Stjernstedt!* Visst fråssade jag i åskådan, då "Stora världen gjorde sitt inträde i pressen" och de enkla hemmen runt om i Sveriges bygder genom dig!

Nu är det juldagar igen. Enligt gammal tradition fira vi jul i barndomshemmet, och jag går upp på den förut omtalade "svalen" med ännu knarrande golvtilljor och ur de gamla hyllorna och skåpen plockar jag fram "hävdernas skattkammare" och alla de gulnade årgångarna med sina jultidningar, som under dessa år i pietetsfull ordning hopats på varann till förvaring. Gamla Iduns berättelser skola friskas upp i minnet i mitt forna hem, där än i dag det senaste Idun-numret har sin givna plats på det ovala mahognybordet framför förmakssoffan.

Det är längesedan jag själv flög ut ur boet, ebb och flod ha växlat vid årsskiftet, men alltid har jag varit lycklig att som julgåva få Idun. Min make plägar visserligen skämtande anmärka att snart måste vi hyra större våning eller slå hål på taket för att kunna rymma ännu en årgång, volymen tilltager och stapeln växer oroande i höjden. Ja, av senapskornet har i sanning blivit ett ymnigt träd, Idunsäpplena få vi plocka större och större år från år. Jubileumsåret går mot sitt slut och jag skulle vilja tacka alla, alla, som genom Idun skänkt mig vetande och förströelse.

För de 40 åren bringar jag alltså härmed Idun mitt tack! För din mångsidiga strävan att stödja och utveckla oss kvinnor i våra strävanden att fullgöra våra förpliktelser mot samhället, hemmet, medmänniskorna och oss själva. Så samlas vi allt framgent kring Idun med glada förhoppningar! Må läsekretsens allra bästa önskningar för Iduns fortsatta framgång och utveckling gå i välförtjänt fullbordan till gagn för alla, som ha förmånen (Forts. sid. 1337.)

En framstående skådespelare, som skänkt oss många glada stunder, en glad och god människa har gått bort med Axel Ringvall. Här ses han i tre typiska gestalter fr. v. i "Greven av Luxemburg, som stockholmare i tjänst för Barnens dag och som Onkel Bräsig i "Livet på landet".

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

DET ROLIGASTE OCH DET TRÅKIGASTE

VAD TYCKER NI OM HÄNDELSERNA UNDER 1927?

ROLIGT MED KOMETER, SCOUTRÖRELSE, ATLANTFLYGNING OCH MUSSOLINI — TRÅKIGT MED POST-KVINNOR, SKOLREFORM, OSKRIVNA ROMANER OCH AUTOMATTELEFONER.

Doktor *Selma Lagerlöf* söker sina glädjeämnen på de stora höjderna:

— Det som mest glatt mig är att jag i detta ögonblick har sett den strålande komet, som nu under årets mörkaste dagar kommer som en hälsning från okända världar.

Mest ledsen är jag för att inte min roman, som jag har under arbete blivit färdig så att den kunde komma ut i höst.

*

Enighet i Genève — oenighet här hemma.

50 nationer enades i somras om fria umgängesformer, men män och kvinnor inom samma verk kunna inte komma om sams — voila vad som ger generalpostdirektören *Anders Örne* ämne till fröjd och klagan.

— Om jag skall angiva något, som alldeles särskilt glatt mig under 1927, så måste jag nog i främsta rummet nämna den enighet, varmed representanter för 50 nationer och för nästan lika många intressen vid den ekonomiska världskonferensen i Genève slöto upp kring tanken på full frihet i det ekonomiska umgänget mellan folken.

Vad som däremot gjort mig ledsen är den strid mellan män och kvinnor, som under året uppblossat inom postverkets personal.

*

Roligt på Island — tråkigt i Stadshuset.

Kommunalpampen och själen i många föreningar fröken *Bertha Wellin* svarar:

— Den för mig glädjrikaste händelsen inte bara år 1927 utan på många år, var min Islandsresa till sammans med elva andra kommitterade ur föreningen "Sjuksköterskors Samarbete i Norden". Det som gjort mig mest ledsen var att högern i Stockholms Stadsfullmäktige förlorade i st. f. vunno ett mandat.

*

Amerikahändelser.

Fru *Anna-Lenah Elgström-Collijn* finner både glädjeämnen och sorgeämnen i Amerika:

— På Eder fråga om vad som personligen berört mig mest smärtsamt under år 1927 måste jag svara, att det varit Sacco- Vanzetti-affärens utgång.

Om glädjeämnen kan jag inte yttra mig fullt så positivt. Men nog var det ett mycket stort nöje för mig att samarbeta med min make på bägges vår Amerikabok.

*

Stackars Fredrika!

Doktor *Lydia Wahlström* tycker synd om Fredrika:

— Min största bedrövelse erfor jag när de tänkte ta bort Fredrika Bremer-statyn och min största glädje var att den fick stå kvar!

*

Flyggeneralen om flygbragden.

General *Karl Amundson* chef för Flygvapnet är stolt över vår flygande stamfrände.

— Den världshändelse som mest fyllt mig med glädje och stolthet kan jag utan vidare påstå vara Lindberghs Atlantflygning. Jag ser

Årsskiftet ger oss anledning att kasta en blick tillbaka på det gångna året — Idun har hos ett antal kända personer hört sig för vad de erfarit som det roligaste och det tråkigaste under 1927. Det är en rad intressanta svar att studera.

En nordisk flicka

fastän hon ser ut som en helsida i Vouge.

Nutidens unga dam har författarinns sympati och är värd det, när hon är som Alexandrine.

DET VAR MED STOR SPÄNNING VI väntade på henne. Helt naturligt blev hon för oss inkarnationen av det unga kvinnliga släktet just nu. Hon kom från ett grannland, vi kunde således bedöma henne mera oförvillat — hon var dotter, den nu vuxna dottern, till ett par av våra danska vänner.

För 1928 skall jag försöka lova att inte tala om »nutidens ungdom». Det är odrägligt. Både att tala om den själv och höra om den och läsa om den. Till mina tidiga journalistminnen hör en intervju: »Plats för de unga», hette rubriken då. Det är 25 år sedan. Och nu börjar det om igen, bara med den skillnaden att de unga ta sig plats, man behöver inte arm-båga rum åt dem. Det kan vara på tiden att tala om annat, att se de unga som människor, rätt och slätt och se att de smält in i miljön.

Men jag måste ändå skvallra om denna nya dam, som vi inte sett sedan hon var en långbent fölunge med tjock blond Asta Nielsen-lugg och som vi av en nyck kallade Alexandrine efter det landets drottning.

Alexandrine var förtjusande. Lång och smal och välklädd. Den runda danskan som på en cykel trillar sina former, klädda i sammet och med spetsar från närmaste sybehörsaffär, finns inte mer. Alexandrine var klädd i amerikanska silkesstrumpor, real silk, och mörk ylleklänning, men den klädningen var som en helsida ur Vogue. Alexandrine var nygift och hon synade var sak vi hade, hon gjorde det med en mjuk och glad liten ursäkt, gick från det ena till det andra, från den svenska mattan från Kristianstads län, den finska mattan och den hemvävda mattan och den svenska björken och sade: »Det er glimrende, nydelig. Så ha vi det icke i Danmark. Ni svenskar äro märkvärdiga.» Men hon såg på det med tanke på sitt eget hem, som skulle växa bit för bit. Och hon tyckte att allting var en smula dyrt i detta vackra, rena, ståtliga Stockholm. Hon skulle ha köpt blommor, men hon köpte choklad.

— Jag kunde inte ge ut åtta kronor av min mans pengar, kunde jag väl? sade hon. Det blev choklad i stället, undskyld!

Och vi undrade om en svensk ung fru,

(Forts. sid. 1337.)

i den glansfulla bragden ett gott varsel för flygningens framtid och är naturligtvis benägen att, till någon liten del åtminstone, tillskriva Lindberghs härstamning från en svensk släkt, förtjänsten. Jag har fått min tro på svensk dådkraft stärkt genom hans Atlantflygning.

Just nu minns jag inte vilken världshändelse som gjort mig mest upprörd eller sorgsen. Men jag har fått ett sorgeämne i huset i dagarna. Det är en automattelefon. Jag kanske vänjer mig vid den, men det vore synd att säga att det är någon behändig inrättning.

*

Skolan och scoutlägret.

De ungas uppfostran i skola och tält intresserar doktor *Astrid Cleve von Euler*.

— Vad som smärtat mig mest är att svenska väljare kunnat, direkt eller indirekt, vinna majoritet för en reform som i sådan grad innebär försämring och fördyring som den nya skolreformen. — Vad som glatt mig är det ytterligare uppsving scoutrörelsen fått under 1927, då, enligt mitt förmenande, de ungas disciplin och ridderlighet är grunden för landets framtid.

*

Två Fredrika Bremer-monument.

Fru Ellen Hagen ägnar också Fredrika sitt intresse:

— Som Stockholmsbarn måste jag besvara Eder fråga ur min älskade födelsestads synpunkt:

Det tråkigaste under förflutna året: Den förhastade Fredrika Bremerstatyn.

Det roligaste: det äreminne som restes åt Fredrika Bremer genom förverkligandet av det nya Årsta.

*

Tiden är ond.

Annie Åkerhielm ser pessimistiskt på såväl världspolitik som på det egna landets framtid:

— Ingenting upprör mig längre, det finns ingenting ont som jag icke väntar. Men det objektivt taget mest upprörande är naturligtvis det fortsatta genomförandet av 1925 års försvarsbeslut.

Mina två glädjeämnen i samtiden äro Mussolini och österns uppvaknande. Men 1927 har, så vitt jag kan minnas, icke varit något märkesår för någon av dessa företeelser.

Alltså beklagar jag att nödgas lämna frågan åtminstone formellt obesvarad.

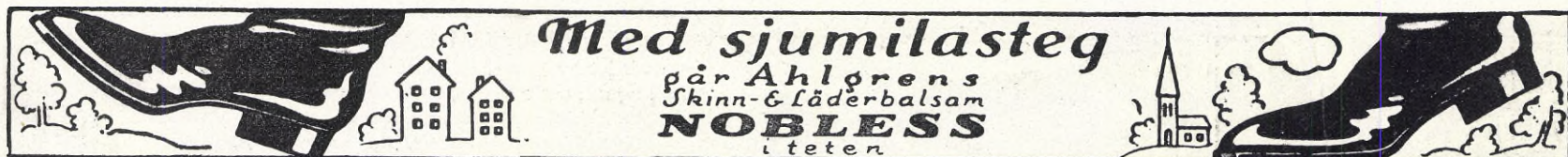
*

Förverkligt ideal.

Svenska Röda Korsets generalsekreterare, baron *Erik Stjernstedt* gläder sig åt "Hem-mets" popularitet.

— Årets största glädjeämne har för mig varit de enstämmiga lovord om det nya Röda Kors-hemmet, som avgivits av de patienter jag personligen träffat efter deras vistelse där.

Det tråkigaste kommer jag inte ihåg, gudskelov!

VILL NI HA EN ORDNAD EKONOMI?

ATT GÖRA UPP HUSHÄLLSBUDGET HAR VARIT MÅNGA EN GOD HJÄLP TILL BÄTTRE EKONOMI.

EN UNG NYGIFT MAN KLAGAR I en daglig stockholmstidning över sin förstörda julglädje och tilltrasslade ekonomi. Det förefaller, som om dessa privatsaker inte borde dragas inför allmänheten, men den stackars äkta mannen har ett skäl, ett mycket allvarligt. Själv anser han det också av allmänt intresse. Hans hustru, som före äktenskapet haft fast inkomst, får en kronodebetsedel samtidigt med mannen, och nu skall han stå inte bara för sin egen kronoskatt, utan också för hennes, som råkar vara lika stor som hans. Det är som om en meteorsten slagit makarna i huvudet. Himlen har svarat deras böner om lycka med en straffdom. Så övntad var tydligen denna kronodebetsedel, som ju dock inte uppträder sporadiskt utan är en regelbunden följd för alla löntagare.

Exemplet är typiskt för det sätt, på vilket många betrakta sina fasta utgifter. Kronoskatten förfaller till betalning i själva julmånaden och lämnar ett gapande hål i kassan. Sen kommer julen, och det är bara jul en gång om året som bekant. I januari visa sig följderna i en svärm räkningar, av vilka en del kanske äro årsräkningar från butiker. Man börjar nya året med ett minus och trasslar sig fram på ett eller annat sätt de återstående elva månaderna och kanske nästa år också och så nästa därtill. Man vänjer sig rentav vid att ha det

Till de goda föresatserna för nya året brukar höra även den om bättre tillvaratagen ekonomi. Kanske kan nedanstående utgöra någon ledning och inspiration.

trassligt, som om det skulle vara något oundvikligt. Många människor, som leva ur hand i mun, tyckas tro så.

Hushållningsbudget verkar i mer än en bemärkelse främmande ord på dem, som inte vant sig vid att göra överslag, tablåer och beräkningar av inkomster och utgifter. Är det inte något invecklat och krångligt? Riksdagens budgetförslag brukar inte höra till den mest åtrådda läsningen i tidningarna. Men kanske vid närmare bekantkap med den egna budgeten, att man skulle kunna bli nästan lika intresserad av den som av Harry Persson eller radio.

Genom att göra ett överslag av alla sina utgifter under året både de fasta som skatter, hyra, försäkringar, de förutsedda, som mat och kläder och de oförutsedda och dividera summan med 12 får man en idé om hur ens utgifter ställa sig per månad. Vid överslaget låter man föregående års utgifter tjäna till ledning. Inkomsten för året vet man väl i de flesta fall, åtminstone vad löntagarna beträffar. Men exempel tala tydligare än förklaringar.

Vi ha fått nedan offentliggjorda budgets-

förslag från Skattebetalarnas Förening i Stockholm, som i höst startat en budgetsbyrå för hemmen. Allmänheten har uppskattat denna åtgärd. Årsinkomster från 3,000 till 30,000 kronor ha framlagts för byrån med begäran om uppsättande av budgetsförslag. Alla upplysningar om ekonomi och levnadssätt, som byrån får — och den är mycket vetgirig i de fallen — behandlas med absolut tystlåtenhet. Frågor ställas bl. a. om hur mycket vederbörande ger ut för sprit och tobak om året och hur mycket sättes in på sparkonto. I en väl avvägd budget måste varje konto stå i en viss proportion till det hela. Det förvånar väl ingen, att spritkontot i många fall blivit proportionsvis för högt och att det ofta blir ett nej på frågan om besparingar göras.

Många svenska hem betungas med mannens studieskulder, som borde amorteras, men det är svårt att förvalta inkomsten, så att man kommer ut med annat än räntan. Om man skulle sammanräkna de belopp, som familjen under årens lopp sålunda betalar i ränta, skulle man komma till fantastiska summer, i synnerhet som ränta på ränta bör beräknas.

De budgetsförslag, som Skattebetalarnas förening ställt till vårt förfogande äro grundade på faktiska uppgifter. Budgetsbyrån skulle kunna sätta ut namnet på den medelstora stad i Sverige, där en inkomst på 8,000 kronor fördelas som synes av förslaget. Men byrån vill inte ens gå så långt, eftersom den i allt, som rör enskilda budgeter iakttar obrottslig tystnad. Vad man brukar kalla normalbudget, har visat sig vara av ringa nytta.

Vi ha tagit upp tre budgetsförslag av olika slag. Det första visar en stockholmsfamilj bestående av två vuxna och två små barn med en årsinkomst av 8,000 kronor. Det andra visar samma årsinkomst för en familj i landsorten. Det tredje slutligen behandlar en självförsörjande i Stockholm på en lön av 3,600 kronor, vilket är en mycket vanlig inkomst för kontorsanställda.

Nu höjer sig en klagande röst, som säger. — Om man nu redan har det trassligt och med stora utgifter överhängande utan möjlighet till täckning i förut avsatta summer, hur skall man då kunna leva efter ett budgetsförslag?

Antingen får man lägga om hela sin stat efter betydligt mindre skala och genast börja med den strängaste sparsamhet eller också får man försöka få ett lån, som amorteras så snart som möjligt och klara upp mest överhängande stora utgifter med. Den stränga sparsamheten blir naturligtvis även i sistnämnda fall absolut nödvändig. Finns det kanske folk, som tycker, att det låter avskräckande?

ETH. K.

Exempel på budget för familj, bestående av 2 vuxna, 2 barn (4 o. 6 år). Årsinkomster kr. 8,000.—. Boningsort: Stockholm.

	Kronor*		proc. av inkomsten
	pr år	pr mån.	
1. Räntor och amortering ...	540	45	6.8
2. Skatter	600	50	7.5
3. Sparkonto:			
I. Försäkringsavgifter och liknande	360	30	4.5
II. Insättning å bank i och för kapitalbildning	120	10	1.5
4. Mat	1 680	140	21.0
5. Bostad:			
I. Hyra (2 rum och kök) + värme och badrum	1 800	150	22.5
II. Bränsle i köket, lyse ...	120	10	1.5
III. Inventarier, husgeråd och deras underhåll.....	300	25	3.7
6. Kläder och skodon	840	70	10.5
7. Hälso- och sjukvård.....	200	17	2.5
8. Njutningsmedel (tobak, spritdrycker, öl m. m.) ...	200	17	2.5
9. Utgifter för rekreation och kulturella beh. (semester, böcker, tidn., nöjen m. m.)	540	45	6.8
10. Underhåll av anhörig.....	120	10	1.5
11. Övriga utgifter (tillfällig hjälp, telefon, tvätt, rengöringsmedel, skolutgifter, resor, gåvor m. m.)...	580	48	7.2
Summa Kronor	8.000	667	100.0

Exempel på budget för familj bestående av 2 vuxna, 2 barn (5 och 9 år), i hembitråde. Årsinkomster kr. 8,000.—. Boningsort: Medelstor stad.

	Kronor*		proc. av inkomsten
	pr år	pr mån.	
1. Räntor och amortering...	—	—	—
2. Skatter	840	70	10.5
3. Sparkonto:			
I. Försäkringsavgifter och liknande	400	34	5.0
II. Insättning å bank i och för kapitalbildning	240	20	3.0
4. Mat	2 100	175	26.3
5. Bostad:			
I. Hyra (4 rum och kök) inkl. värme	1 500	125	18.7
II. Bränsle i köket, lyse ...	150	12	1.9
III. Inventarier, husgeråd och deras underhåll.....	360	30	4.5
6. Kläder och skodon	780	65	9.8
7. Hälso- och sjukvård.....	200	17	2.5
8. Njutningsmedel (tobak, spritdrycker, öl m. m.) ...	200	17	2.5
9. Utgifter för rekreation och kulturella beh. (semester, böcker, tidn., nöjen m. m.)	420	35	5.2
10.			
11. Övriga utgifter (tjänare, telefon, tvätt, rengöringsmedel, skolutgifter, resor, gåvor m. m.)	810	67	10.1
Summa Kronor	8.000	667	100.0

Exempel på budget för ensamstående kvinna. Årsinkomster 3.600.—. Boningsort: Stockholm.

	Kronor*		proc. av inkomsten
	pr år	pr mån.	
1. Räntor och amortering ...	—	—	—
2. Skatter	280	23	7.8
3. Sparkonto:			
I. Försäkringsavgifter och liknande	120	10	3.3
II. Insättning å bank i och för kapitalbildning	120	10	3.3
4. Vivre:			
I. Bostad med värme, lyse och städning	780	65	21.7
II. Mat	980	82	27.2
5. Underhåll till anhörig.....	120	10	3.3
6. Kläder och skodon	420	35	11.7
7. Hälso- och sjukvård.....	80	7	2.2
8. Njutningsmedel (tobak, spritdrycker, extra förtäring m. m.)	30	2	0.8
9. Utgifter för rekreation och kulturella beh. (semester, böcker, tidn., nöjen m. m.)	360	30	10.0
10. Lektioner i och för yrkesförkovran	60	5	1.7
11. Övriga utgifter (tvätt, telefonsamtal, spåravn, gåvor m. m.)	250	21	7.0
Summa Kronor	3.600	300	100.0

Hushållets samtliga medlemmar ha sammanförts till konsumtionsenheter (2.7) och har på basis härav beräknats till mat drygt kr. 1:60 pr dag och konsumtionsenhet, vilken beräkning enligt nuvarande matpriser i Stockholm avser god husmanskost. Som man ser är klädkontot för familjen, 2 vuxna och 2 barn tämligen lågt. Här som i de andra anförda exemplen, förutsättes, att husmodern skall sy en del själv. Något hembitråde får familjen inte hålla sig med, endast städerska.

Familjen tänkes bosatt i stad i landsorten, där kommunalskatten är högre än i Stockholm, men där levnadsomkostnaderna, särskilt ifråga om hyra och mat, ställa sig billigare. Hushållet har fyra konsumtionsenheter och i runt tal har anslagits kr. 1:45 pr dag och konsumtionsenhet till mat. Denna summa avser husmanskost. Tack vare att familjen saknar skulder, har "Sparkontot" kunnat relativt väl tillgodoses. Likaså har familjen bl. a. på grund härav råd att hålla sig med hembitråde.

Man får i allmänhet räkna med att en ensamstående i detta inkomstläge i Stockholm får betala ca: 1 månads lön i skatt. Kontot "Kläder och skodon" är i vidstående ex. snarare lågt än högt och förutsätter, att en del enklare plagg sys av vederbörande själv.

* Siffrorna ha rundats av för att undvika decimaler.

**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**

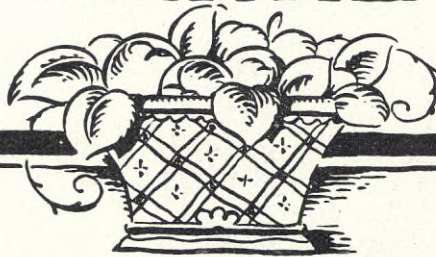

ALLA SOM BAKA HEMMA
inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättsmält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.
— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

IDUNS JUBILEUMS-ARTIKLAR

NÄR PEDAGOGISKA SÄLLSKAPET för omkring tjugo år sedan på ett allmänt möte tog upp frågan om barnen och biograferna, drevs det av övertygelsen, att den nya företeelsen på nöjesområdet skulle bli av synnerligt stor betydelse för framtiden. Men inte ens den mest framsynte av styrelsen anade väl, vilken roll biografen en gång skulle komma att spela ej blott för barn och ungdom utan för folket i dess helhet. Jämför blott 1908 års biograf med dess många små trånga, ohygieniska lokaler med exempelvis Röda Kvarn, Palladium och Skandia i våra dagar med den i många fall förstklassiga musiken man får höra, med de åtminstone i tekniskt avseende ypperliga filmer man kan få se, och man måste konstatera, att få företeelser på nöjesområdet utvecklats så blixtnabbt. Ännu 1918 yttrade en socialt högt stående dam till mig: "Tänk, att de mest oanade människor går på biograf." Och på mycket besökta möten dryftades gravallvarligt spörsmålet om huruvida biografen någon gång skulle bli ett nöje, värdigt en bildad, kulturellt intresserad människa. — Nu är det i alla fall så, att vi alla gå på biograf, från medlemmar av konungahuset till trashanken. Och nog har väl var och en av oss, någon gång åtminstone, sett en fläkt av verklig konst i allt det sensationsfyllda och konstlade, som bjudes oss från den vita duken.

Varpå beror då biografens oerhörda popularitet? Först och främst väl på dess enastående lättillgänglighet och lättbegriplighet. Vidare beror väl den väl på den fullkomliga frihet från former i yttre avseende, som råder, man slipper alla förberedelser i klädselväg o. dyl. Och slutligen får man ej glömma den *vila* biografen skänker — vila från oroande tankar, från grubbel över tillvarons tyngd och möda på samma gång. Och genom sina aktuella bilder — där de äro som bäst åtminstone — låter den ju oss som genom ett titthål skåda ut i världen. Vi sjunka ned i passivitet, det är sant, och klart är, att detta måste tolkas som ett svaghetstecken, men är det ej en naturlig, ja, oundviklig följd av allt det vi gått igenom? Även de människor, som ha förutsättningar att tillgodogöra sig och uppskatta den i allmänhet naturalistiska efterkrigs litteraturen med dess mörker och elände, har dock behov att emellanåt få leva i en annan, i en romantisk värld. I detta sammanhang kommer jag att erinra mig Kiplings bekanta ord om den gammaldags romanen: "Vi ta de trötta med oss till Lycksalighetens ö."

Om några höra hemma i romantikens värld, så är det väl barnen och ungdomen. Och därför är det ju helt naturligt, att biografen på dem skall utöva den allra största dragningskraften. Men det är också klart, att de ej på samma sätt som vuxna skola kunna bedöma

Ungdomen och biograferna.

Av

Marie Louise Gagner.

Filmen har alltid haft en intresserad och nitisk vän i lektor Marie Louise Gagner, Iduns uppskattade medarbetare under många år, och hennes tänkvärda jubileumsartikel ägnas det aktuella ämnet Ungdomen och biograferna. F. ö. har lektor Gagner själv jubileumsfirats i dessa dagar, då hon tilldelats "Illis quorum" i samband med stundande 60-årsdag, men till detta återkomma vi.

och tåla det ofta rent sensationella innehåll, som utmärker biografbilderna. Och detta är något att tänka på, ej minst på den grund, att en så stor del av vår tids barn — jag säger barn, ej ungdom — tillhör det överkänsliga slaget. Vi skolmänniskor veta detta. Det tycks, som om både ifråga om föräldrar och biografer lagens bestämmelse, att ensamma barn ej få besöka biografen efter kl. 8 fallit i glömska. De kvällssena intrycken stanna gärna kvar och utlösas ej sällan i drömmar, som skrämman. Jag har en mängd exempel härpå. Om det är något av den modärna psykologien föräldrar skulle ha särskilt gott av att studera, så är det väl det starka betonandet av vilken ödesdiger inverkan skrämmintrycken under de tidigare barnåren kunna åstadkomma. —

Så är det vidare stor skillnad ifråga om mottaglighet för intryck hos pojkar och flickor, hos barn uppvuxna i storstaden, och barn uppvuxna i ensamheten och ron på landet. Vad som hos ett barn gör ett flyktigt och oskadligt intryck, kan slå rot i själen hos ett annat och kan — jag har åtskilliga bestämda bevis därpå — utlösas i rena tvångsföreställningar. Och detta även i sådana fall, där ingen ärftlig belastning kan spåras.

När lagen föreskriver, att censuren icke må för barn godkänna filmer "som kunna skadligt uppjaga barns fantasi eller menligt inverka på deras andliga utveckling och hälsa", har censuren icke blott att taga hänsyn till den robuste och kavate storstadspojken, utan också till 5—7-års flickorna. Jag framhåller detta särskilt på den grund, att det finns föräldrar, som skryta över att de taga sina 10-åringar med på barnförbudna filmer. — Det föreligger visst exempel på att särskilt ifråga om en del mindre biografer det är biografägarens eller vaktmästarens fel, att 10—12-åringar komma in och få se starkt erotiskt betonade filmer. Men mycket ofta är det så, att föräldrarna tvinga sig till tillträde för barnen. I en av

våra landsortsstäder hände det för något år sedan, att biografägaren, efter att förgäves gång på gång ha gjort föreställningar gent emot en mor, tillhörande de högre samhällsklasserna, som förde sin tydligen minderåriga dotter med till barnförbudna föreställningar, slutligen nödgades begära prästbetyg av henne. Det arbete censuren nedlägger för att sovra materialet, för att se, om ej möjligen genom klippning en film kan barntillåtas, faller ju i stor utsträckning till marken, när nödig kontroll saknas. Och sådan saknas. Enligt lagen är det polismyndigheterna, som svara för densamma, men alla inse vi ju, att många svårigheter i denna väg förefinnas. — I detta sammanhang kan jag ej undgå att fråga, om verkligen *alla* de s. k. konfektpojkarna, som tjänstgöra på kvällarna och som få åse även endast för äldre tillåtna filmer, verkligen fyllt 15 år.

Vad 12—15-åringarna beträffar, så är det ju klart, att de i betydligt mindre grad än de små barnen reagera för starka scener, men fråga är väl, om den avtrubning ifråga om känslolivet och nerverna som äger rum, då de kanske ett par gånger i veckan få besöka biografen, kan vara lycklig för deras utveckling.

Visserligen ha vi just nu en strömning, som förkunnar, att vår tid kräver även en biografhärdning av nerverna, och man kunde för ej länge sedan i en tidning läsa en artikel, däri åtskilliga hugg riktades mot censuren, för att den genom sina klipp urvattnade filmen och verkade förvekligande på publiken. Författaren slutar med följande ord om en tjurfäkning, som han åsett. "Jag satt i somras", yttrade han, "tillsammans med 200 tyskar och 100 ungrare, polacker, engelsmän m. fl. och åsåg en tjurfäkning. Hälften damer. Och jag kunde ej annat än beundra deras nervkontroll. Ingen reste sig, förrän föreställningen var slut.

Hur många hade svimmat om de 300 varit svenskar?"

Idealen skifta ju, som känt är, men för min del kan jag ej annat än påstå: just för att vi storstadsmänniskor utsättas för så många oundvikliga nervspännande moment, gäller det, att ej i onödan utsätta oss och då alldeles särskilt ungdomen för sådana.

Men det är en annan fara, som hotar ungdomen, om, såsom fallet är, biografen vid sidan av dansen, blir så gott som de enda nöjena. Det är faran för att bli förytligad. Varje förständig människa unnar innerligt en ungdom att på lediga stunder riktigt ordentligt få släppa sig lös, få ge sig hän och ha roligt. Men vid sidan härav har det åtminstone för gångna generationer funnits utrymme för nå-

(Forts. sid. 1334.)

Flossamattor, Gardiner, Möbeltyger

Slitstarka, färgäkt, vackra.

Konstfliten, G:la Hööskolan, Göteborg.

FYRTORNETS KONSERVER

För säsongen inlagda

GRÖNSAKSKONSERVER

såsom Nässelkål, Spenat, Blomkål, Brysselkål samt Ärtor i högsta kvalitet rekommenderas.

EN GODSFRU NÄR

DEN FIRADE OCH VACKRA STADSFLICKAN

Friherrinnan Ebba de Geer, f. Lidman, med två barnbarn.

För hundra år sedan föddes en märklig kvinna av gamla stammen. Hennes namn var Ebba Lidman. Föräldrarna voro domprosten Lidman i Linköping och hans maka född Annerstedt. Hennes minne bevaras endast av en trängre krets, men hennes liv är värt att kännas av många. Den minnesteckning, som hennes dotter, frih. Caroline Arfwedson, f. de Geer, Ulfshyttan, på många begäran skrivit över henne skall säkert läsas med intresse — den ger en kulturbild från gången tid och porträttet av en inspirerande personlighet.

MIN MORS HEM VAR ETT MUSIKALISKT och i många avseenden ovanligt hem. Min morfar var en mycket lärd man, som för att öka sitt vetande och sina samlingar gjort långa resor. Hans hjärta var rikt, hans hand frikostig. Hans jordiska ägodelar voro små, enär ekonomin låg fjärran från hans sinne. I min mormor hade han en förträfflig maka, vacker, intelligent och begåvad med en bedårande sångröst.

En stor syskonskara växte upp i hemmet och bland dem väckte Ebba, min mor, redan som mycket liten, uppmärksamhet för sin fägring. Gamle general Abelin sade om henne: »Ebba Lidman var den mest intagande varelse jag sett, både som barn, fullväxt och gammal. En pojkflicka var hon förstås, och att hon ej bröt nacken av sig var ett under. Jag minnes så väl en dag, då vi fingo se en liten flicka glatt promenera omkring på domkyrkans tak. Genast sade alla: 'Det är naturligtvis Ebba Lidman, henne måste vi rädda!'»

Ett ställe som Ebba Lidman ofta gästade och som säkert haft ett stort inflytande på hennes utveckling var Stjernholm, hovmarskalken De Geers och hans makas, född Lagerstråle, hem. Hon träffade där sonen i huset, hennes syssling och blivande man, Gerhard De Geer.

På Stjernholm fanns också en stor barnaskara. Där rådde den strängaste disciplin. Äldste sonen Louis De Geer klagade över att han ej fick socker i sitt kaffe. Det smärtade honom så mycket att han enligt egen utsago en gång rymde hemifrån i hopp om att finna något sockerupplag någonstans. Som äldre tog han skadan igen genom att lägga sex bitar i sin kaffekopp.

På Stjernholm fordrades ögonblicklig lydnad, och att komma för sent till ett bestämt klockslag fick aldrig komma ifråga. Däremot var det ett idealiskt familjeliv, med sång och musik, litterära underhållningar och även dans i den gamla goda stilen. En sommar kom flera stora franska krigsfartyg till Bråviken. Systrarna De Geer och Ebba Lidman inbjödos att bese

fartygen och voro naturligtvis mycket förtjusta häröver. Flickorna De Geer hade fått i uppdrag att vid besöket inbjuda officerarne till bal samma afton. Deras blyghet gjorde dem osäkra och på mycket bruten franska stammade de rodnande och olyckliga fram sin inbjudning. Officerarne lyssnade med bekymrade miner, utan att kunna förstå vad det var frågan om. Då kom Ebba Lidman till

hjälp och klarade upp saken med några ord och några små gester. Det förblev ett karaktäristiskt drag hos henne att behändigt klara upp saker och hjälpa där så behövdes.

Tidigt blev Ebba gift med sin syssling Gerhard De Geer, en mycket begåvad ung officer. På grund av sjuklighet hade han dock fått bryta sin bana och blev i stället lantbrukare, arrenderande Säbylunds egendom i Närke, i närheten av Örebro. På den tiden såg man ned på lantbruket och det ansågs att det bäst lämpade sig för mindre begåvade personer eller lättingar. Därför var det ej med odelat gillande man erfor min fars val av arbetsfält. Min far lyckades dock göra värdefulla insatser både vid sitt eget lantbruk och för bygdens bästa. Han var den förste i bygden, som torrlade en sjö och där lyckades inbärga de härligaste höskördar.

Det var till Säbylund som Ebba Lidman kom som ung brud. Brasorna sprakade i det nya, trevliga hemmet, då den fagra bruden av alla med värme hälsades välkommen.

Hon var född stadsbo och särdeles omedveten om allt arbete och de många plikter som väntade henne. Stor blev därför hennes förvåning, då hon fann att hon skulle hava sex jungfrur och en hushållerska att regera över. Dessutom skulle hon dagligen giva mat åt sex drängar, en fördräng och en drängpojke förutom hantverkare och andra tillfälliga arbetare. I hennes hushåll skulle dessutom spinnas, vävas, slaktas, bakas och stöpas ljus m. m. Ebba Lidman, en firad stadsflicka, skulle bliva husmor i ett sådant hem. Det är nog ej många, som skulle gått i land därmed, men hon gjorde det. Det hade nog varit värt en målares pensel, att föreviga min vackra moder sittande som en verksam husmor överst vid ett långbord delande ut order till alla tjänarinnorna på långbänkarna. Vid sådana tillfällen hade hon ofta humoristiska infall och bestraffade den late med ett glatt skämt. Ibland berättade hon något, ibland fingo de som kunde det sjunga, och arbetet gick med glädje och fart.

De fattigas, sjukas och bekymrades vän.

Vården om fattiga och sjuka var en annan stor del av min mors krävande arbete. Då för tiden anlätades ej läkare förr än allt hopp var ute för den sjuke att få leva. Därför kommo de sjuka och lidande till »Friherrinnan» och hos henne fingo de hjälp och bistånd i högsta möjliga grad. Jag minns hur min mor med egna händer tillagade en salva åt en illa bränd gosse, som hon sedan själv skötte om. Vi barn fingo följa med och bära korgen med salvan m. m. Vi fingo även taga med någon liten lämplig leksak om vi hade en, eller också fingo vi taga med det bästa äpplet vi plockat eller annat liknande. En gång var det en yngling som blev mycket illa sjuk då mamma var borta, och han hade därför förgäves bett att hon skulle komma till honom: Han grät och sade: »Friherrinnan hade nog kunnat bota mig; hade hon ej kunnat det, så hade hon hjälpt mig att dö». Vi voro mycket uppskakade. Det fanns ju ingen telefon på den tiden och ingen av oss tänkte på att skicka efter doktorn. Vi voro så vana, att mamma var den bästa läkaren. Morgonen därpå var ynglingen död.

Min mors hjälpsamhet sträckte sig långt utom hemmets och traktens gränser. Särskilt var hennes förmåga att ingjuta nytt levnadsmod hos andra mycket stor. Ett par exempel härpå kan jag inte underlåta att berätta.

En av mina vänner hade mistat sin man och var alldeles förtvivlad. Hon kunde icke leva för sina barn, var bitter och förtvivlad och ville ej ens se sina vänner. Min mor kom av en händelse till den stad där hon bodde, fick höra talas om hennes sorg och begav sig till henne. Av en händelse stod dörren olåst till bostaden. Mamma klev raskt på och råkade genast min väninna. Men i sitt samtal sedan vidrörde mamma inte hennes sorg, utan talade om varjehanda gemensamma intressen. Innan min mor gick kom min väninnas lilla flicka inspringande för att hälsa. Min mor sade då: »Mitt kära barn, måtte dig väl gå, men kom ihåg, här i livet är det så mycket man måste, om det än synes svårt.» Den unga änkan sade sedan till mig, att hon kände sig så träffad. Hon själv hade icke fått någon direkt förmaning, intet synligt deltagande, men då hon sedan ville gå in och fortsätta sin dådlösa sorg, då stod min mors måste för henne som med eldskrift. Hon ryckte upp sig, upp tog kampen och glömde sig själv och sin sorg.

Min mor hade haft många friare, som givetvis voro mycket bedrövade, då hon gifte sig. Särskilt var det en ung man, som blev alldeles förtvivlad och började dricka. Min mor fick höra talas om det vid ett besök hos sina föräldrar i Linköping och gick upp till den unge mannen för att tala förstånd med honom. Hon sade honom, att en sådan kärlek var av intet värde, hade han verkligen älskat henne, så skulle han visa det, med att avlägga sin last, arbeta och gifta sig med en söt flicka, som

Pröva

Tuppens Zephyr Kemisk Tvätt

och Ni köper ingen annan.

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgratan 7. Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 5373; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö 134 39; Hornsgatan 170. Tel. Sö. 301 35; Anna Walhjält, Skolvägen, Alfsjö.

S E K L E T V A R U N G T

SOM BLEV »KLOCKARFAR» FÖR EN HEL LANDSBYGD.

min mor visste höll av honom. Till allas stora förvåning, fann den unge mannen kraft att övervinna sin sorg. Han blev sedan en duktig karl och lycklig familjefader.

En sommardag medinterväder.

Lika stor som min mors förmåga att lindra andras sorger var, lika stor var hennes förmåga och vilja att bära sina egna sorger och motgångar. Det var endast vid hennes förstföddas lilla Lottens död, som hon höll på att duka under av sorg. Mamma hade farit till Karlskrona. På den tiden åkte man med skjuts hela vägen, posten gick mycket långsamt och telefon och telegraf funnos ej. Strax efter det min mor rest, sjuknade den lilla späda Lotten och dog. Det ansågs ej att hennes lik kunde stå obegravt, utan hon begravdes i Linköping, innan underrättelsen därom nått min mor. Då hon fick budskapet, blev hon utom sig av förtvivlan. Hon, som bar allt så väl annars, kunde ej trösta sig. Hon fick för sig att det var ett Guds straff, och att hon aldrig skulle få någon flicka mera. Hon fick sedan sex till.

En sommardag just vid skördetiden, då allt stod moget, säd, frukt, bär, så svartnade himmelen plötsligt. Min far hade kommit hem från en rundtur kring ägorna med min mor, och sade att en härligare skörd än han nu skulle få det hade han aldrig haft. Då kommer hagelskuren med hagel så stora som valnötter. Knall på knall av åskan, blix på blix. Den rasande hagelstormen krossade alla fönsterrutorna åt vindsidan. Mina föräldrar stodo lugna, omgivna av sina barn och tjänare. Vi förstodo så visst att de tänkte: »Allt står i Guds händer». Vi betraktade med bänan den förskräckliga förödelsen, men tack vare våra föräldrars exempel voro vi lugna. Så fort ovädret dragit förbi gingo vi ut för att se på följderna av ovädret. Haglen lågo i stora drivor. All säd var fullkomligt nedslagen, ej en frukt, ej ett bär fanns kvar på sin plats. Den förlust, som förorsakades min far genom hagelstormen, var för hans förhållanden oändligt stor. Trots detta hörde vi barn ej ett ord av klagan från vare sig far eller mor. De tänkte i stället genast först på dem, som drabbats ännu mycket svårare.

Musik och litteratur i hemmet.

Min mor hade en sällsynt förmåga att göra hemmet rikt och lyckligt. Om aftnarna samlades vi vanligen kring lampan med våra arbeten och det lästes högt »Fältskärens berättelser» eller böcker av Walter Scott m. fl. Ibland spelade hon på pianot. Hon spelade alltid utantill, och jag minns ännu, vilken glöd hon kunde lägga in i sin musik. Särskilt kommer jag ihåg »Blomsterregn» av Beethoven. Man tyckte sig nästan se rosorna glöda och falla. Litteraturen hade även en god vän i henne. Hon läste böcker på tre moderna språk lätt och ledigt. Jag minnes huru hon vid 80 års ålder med mycket intresse läste en bok på franska av Alphonse Daudet.

Hon uppfostrade oss mycket noga, och lärde oss »skicka oss väl». Jag minnes

ännu, då jag skulle niga för de kungliga, att min faster, som var statsfru, frågade: »Vem har lärt dig niga så väl?» »Mamma förstås», svarade jag.

Det rådde stor gästfrihet i vårt hem. Dit kom från landshövdingen i länet till den långa raden av tiggare och andra råd- och hjälpbehövande. Alla blevo de väl mottagna. Det hände ofta att någon bonde kom, som skulle tala vid min far och därför måste vänta tills han kom hem. Om min mor då var hindrad att stanna och tala vid honom, så ropade hon på den av oss flickor, som var närmast till hands. Till henne sade hon: »Se till att han får kaffe och gå in och var trevlig.»

Min mor var mycket snabbtänkt och handlingskraftig, och de egenskaperna behövde hon. En dag fingo vi höra ett genomträngande skrik. Min yngsta syster hade klätt ut sig i en tyllklänning. Hennes lilla lekkamrat kom för nära med ett ljus. Så att då mamma och vi andra syskon kommo till hjälp, stod min systers klänning i ljusan låga. Mamma strök ned elden med båda händerna och ropade: »Giv hit ett tücke!» Så rullade hon in min syster i täcket och elden var släckt i en handvändning. Mammans vackra ögonbryn voro avsvedda, och på varje ögonhår satt en liten svart pärla på det lilla strå som var kvar. Hennes vackra händer voro också illa brända. Men det fäste hon sig inte vid, utan skötte om min lilla syster först och sist.

En lång rad gula koltar.

Då min far dog, flyttade vi ifrån Säbylund. Det blev mycken försakelse och indragning, då vi flyttade till vårt nya hem Ullavi, ett vackert ställe ett par mil från Säbylund. Men min mor kämpade tappert för sina oförsörjda barns framtid. Ullavtiden blev en period fylld av tungt arbete och många omsorger för min mor. Allt gick dock med friskt mod, och mamma lät oss hjälpa till så mycket som möjligt. Vi systrar skulle t. ex. hava var sin vecka i köket. Till min stora ledsnad måste jag dock bekänna, att vi som kokerskor ej voro fullt att lita på. Vi glömde oss allt ibland och kommo hemrusande i sista minuten. Hade min mor då ej ordnat allt hade det vankats okokt kött och rå potatis.

Då de flesta av oss barn flugit ur boet föreslog min svåger kammarherre Kennedy min mor att flytta till hans egendom Odersberga i Skåne, vilket hon också gjorde.

I Skåne fortsatte hon sin människovänliga verksamhet. En dag varseblev hon, att det fanns en rad små trasiga barn vid Odersberga. Hon hade fortfarande icke gott om mynt men hon fann ändå utvägar. Vid ett besök hos min syster Margaret på Råbelöv, som låg strax bredvid, fick hon se en massa gula, fula överdrag ligga i en garderob. Mamma frågade om hon kunde få dem. »Jag blir glad att bli av med dem», blev svaret. Nästa gång min syster Margaret kom på besök till Odersberga stod där en rad små snyggt klädda gulingar till barn. Hon kunde inte fatta varför klänningarna föreföllo bekanta.

Mamma hade av överdragen egenhändigt sytt en massa små koltar i samma facon som nu brukas.

Under det min mor bodde på Odersberga företog kammarherre Kennedy en invallning av sina egendomar, till skydd mot Helge å, som ofta översvämmade och förstörde hans grödor. Odersberga låg just där de största markerna skulle vallas in. Därför blevo ett par hundra lösa arbetare inkvarterade i trakten. Min svåger ville övertala min mor att flytta till Råbelöv medan vallarna byggdes. Han var rädd att min mor skulle oroas och hennes trädgård få otrevliga inkräktare. Trots att min mor en längre tid skulle komma att vara alldeles ensam med sin gamla trotjänarinna, blev svaret: »Nej kära barn, jag vill helst stanna kvar och ordna om min trädgård.» »Men mamma, det kan ju finnas dåligt folk bland så mycket lösa arbetare. De kunna skrämma mamma och stjäla frukt.» »Var ni lugna, jag har det så bra», svarade mamma, och därmed stannade hon på Odersberga. Kort efter det invallningarna börjat skadade sig en arbetare svårt. Han blev inburen i mammas kök, och det blev en förfrågan om mamma ville se på honom». Ja det ville hon visst. Hon skötte om honom själv, sydde ihop såret. Den gamla trotjänarinnan fick mycket mot sin vilja, klippa sönder ett av de finaste linnelakanen till lindor och pålägg. Då bandaget var färdigt, sade min mor: »Kom igen med honom i morgon och alla dagar tills han blir bra.» Efter en tid var han alldeles bra. Då kom han och sade: »Tack, vad är jag skyldig Friherrinnan?» »Inte ett öre», blev svaret, »men bliv en bra och duktig karl, så jag får heder av er.» Han gick tyst och stilla, men visade sedan sin tacksamhet på ett oväntat sätt. Ingen enda arbetare fick gå över hennes trädgård, intet äpple blev stulet. Det var som en vakt omkring henne.

Sista sommaren min mor levde, var hon rätt klen. Doktorn sade: »Vore friherrinnan, som en vanlig människa, skulle hon ligga och vila sig i sin säng och ej orka med någonting, men friherrinnan lever med själen ej med kroppen och kan på ett förunderligt sätt gå upp varje dag till sin verksamhet.» Hon avsomnade kort därefter lugnt och stilla. Begravningen ägde rum på Råbelöv. Det var en ganska lång färd för begravningsföljet från Odersberga till Råbelöv. Under färden fäste jag mig vid att det vid den första lilla stuga, som vi passerade, fanns liksom en liten blomsterallé fram till landsvägen. Likadant var det vid nästa stuga och så vidare hela vägen. Jag frågade kusken vad det betydde. »Det är för att hedra gamla friherrinnan. I varje stuga där hon varit och bevisat någon välgärning så vilja de att hon skall hedras.

»Mormor gav med lika frikostig hand av sina små jordiska tillgångar, som av sin själs rika skatter», sade en av hennes dottersöner en gång. Det var det vackraste och sannaste eftermäle min mor kunde få.

CAROLINE ARFWEDSON.

CAP
Kejsarnougat

Förnämsta nougatchoklad
i 10- och 15-öres-bitar.

L Å T S L Ä K T E N M Ö T A S !

SLÄKTENS DAMER BÖRA TA INITIATIVET

ÄR SLÄKTKÄNSLAN PÅ RETUR? Ja, man kan verkligen ha skäl att göra sig en dylik fråga, då man ger akt på i huru stor utsträckning vördnaden och respekten för föregående generationers arbete lämnas ur räkningen för det nydaningsraseri, som lik en feber hettar nutidssläktets blod.

Talet om "barnets århundrade" har också i så hög grad ingått i medvetandet hos de flesta att det anses vara fullkomligt i sin ordning, att hela det komplicerade maskineri som heter hem och samhälle skall se som sin huvudsakligaste uppgift att värna om den spirande planteringen av det uppväxande släktet, för att självt träda i skuggan såsom det förbrukade och makuleringsstämplade. Det är gott att blicken för barnets betydelse har blivit skärpt. Men att så ensidigt stirra på barnets värde och anspråk att därigenom intresset för samhörigheten med släktet i sin helhet förminskas eller rent av förloras, det är dock en svaghet.

Själva tidsandan är sådan att den enskilda individen betyder ofantligt mycket mindre nu än förr. D. v. s. då hänsyn togs till hans egenskap av medlem i släkten. Den gamla uppfattningen av familjens betydelse och den enskildes inordnande under hänsynen till släktens anseende, förkovran och tillväxt, är numera ersatt av tanken på samhällets tarv. Personlighetskänslan för ärvda värden måste kuvas och undertryckas för att en dess mera fullödiga nitälskan för det opersonliga och namnlösa samhället må kunna växa och frodas.

I och med kvinnans inträde i det offentliga livet har denna demolering av släktkänslans förskansning blivit en fullt genomförd nedrustningsform. Ty kvinnan har av ålder varit hemmets och släktens vestal, vars trogna vördande av traditionerna har varit den aldrig slocknande lampa, som lyst i hemmets tysta vrå till minne av de hänsövnade och manande fram deras skuggor till föredöme och maning för de unga.

Släktkänslan kan vara både en styrka och en svaghet, den kan i viss mening sägas vara både en frihet och ett tvång. Onekligen ligger en styrka i känslan att vara omgiven av sin släkts intresse i arbetet på att föra det gemensamma namnet vidare. Men svagheten inträder i och med den synviddens begränsning som så lätt följer hänsynstagandet till de egna anförvanterna, människorna av samma blod och stam

I Iduns decembertävlan med diskussion om släktkänslan göres här ett inlägg av en tävlande, som anser att släktens sammanhållning är en lycklig casus och som lägger initiativet i damernas händer.

och med samma namn. Det är frihet i att veta sig ha del och lott i en livskraftig släkts fond av hälsa, erfarenhet och pekuniär styrka. Men friheten blir förbytt i tvång om densamma förknippas med hänsyn till släktarvet i så hög grad att därigenom den personliga urskillningen begränsas och omöjliggöres.

Den gyllene medelvägen är här som överallt att det goda blir tillvarataget medan de vidhäftande nackdelarna så vitt möjligt undgås. Nog är det sant att den människa är stark som är sig själv nog, och som icke vet av några hänsyn till vare sig den ena eller andra. Men sett ur reell synpunkt, huru svag är icke den ensammes ställning, försävt han icke är en

nietzscheansk övermänniska. Han har ingen att stödja sig till, ingen som håller upp en skyddande sköld bakom hans rygg till försvar mot fienderna bakifrån.

Världshistoriens mest lysande exempel på släktkänslans betydelse utgöra judarna. Men det gives också även bland vårt folk många exempel på, hurusom sammanhållningen mellan människor av samma släkt varit till fromma för både andlig och materiell förkovran. Vördnaden för fäderna enligt det fjärde budet i den nu snart sagt antikverade katekesen har visat sig hava till följd uppfyllelsen av den välsignelse, som däri är utlovad.

I många trakter av landet förekommer det ännu i dag att släktingar samlas åtminstone någon gång om året i tur och ordning i varandras hem eller hos någon av de äldste kvarlevande inom familjen. Dylika släktemöten borde också mera än vad nu är fallet göras till regel. Därigenom vinnes en känsla av samhörighet och många på arvsanspråk vilande missförstånd kunna undanröjas. I våra skolor har på senare tider utvecklats en formlig iver för hembygdskunskap. Det vore verkligen gott, och väl värt en smula ansträngning, om jämsides därmed en djupare släktkultur kunde beredas.

Dessa släktemöten borde icke i allmänhet förläggas till julen. Som det nu är torde det i största allmänhet vara fallet att det vid jultiden uppstår en större eller mindre släktinvasion här och där. Närmare eller fjärrare anförvanter, som kanske förut inte på hela året ägnat någon synnerlig tanke åt varandras tillvaro, komma helt plötsligt på den idén att fara och hälsa på varandra. I allmänhet blott för att ha "någonstans att jula". Därigenom vinnes icke den rätta släktsammanhållningen. Nej, släktemötena skola förläggas till andra tider på året. Helst på den mera högtidslösa höstsidan. Då blir det en extra festlig prägel över sammanträffandet och intrycken fästa sig djupare i medvetandet. Jag har på flera olika platser inom landet varit i tillfälle att se huru högtidligt dylika släktemöten hava emotsetts av de däri deltagande.

Kanhända ligger i anordnandet av släktemöten ett verksamhetsfält och väntar på kvinnlig initiativkraft. Och säkerligen skulle för hela vårt folk ett inflytande av kraft och hälsa utgå från ett återupplivande av släktkänslan under behöriga former och i sund utsträckning.

—gr—

En nybakad fänrik — prins Gustaf Adolf, kronprinsens äldste son, som i dagarna tagit sin examen på Karlberg. (Jäger, hovfoto.)

**A
D
A**

Spegelblanka Diskbänkar

Ada-Zinkglans, godkänt av Husm. provkök torde vara det bästa specialputsmedel för Diskbänkar som nu finnes i marknaden — zinken blir helt enkelt spegelblank. Då det även säljes synnerligen billigt, tillråda vi Köp — "ADA"

HOTELL NEPTUN

Tel. Namnanrop.

Goda rum med telefon från Kr. 3:—
Trevliga klubbrom.

GÖTEBORG
Vid Lilla Torget.

Fullständig restaurant.
Förstklassigt bord.

EN OPERETTENS DROTTNING

SOM NU ÄR EN NÖJD OCH LYCKLIG HEMKVINNA.

DET ÄR ETT VACKERT rum, en salong i guld och milda pastellfärger, i ena hörnet en flygel och mitt emot en stor duk av Per Ekström, en vintersoluppgång. Därute lyser också en blek vintersol som på Ekströms tavla, så att man kan inte tala om någon grå decemberdag. Solsken, även om det skulle vara matt som nu, passar bäst i stycket med stämningen i ett hem, vars värdinna nyss förklarat, att hon känner sig som en nöjd och lycklig kvinna. Visst är det underligt att fylla 50 år, obegripligt hur tiden rullar i väg. Men då man inte blir direkt påmint om det som genom födelsedagen den 4 januari, behöver man inte komma ihåg de 50 åren. Med en god och framstående man, ett vackert hem, arbete, som intresserar en — vad vill man mera begära!

— Sceniska framgångar? O nej, dem längtar jag inte efter. Inte ett ögonblick har jag ångrat, att jag lämnade teatern. Det bästa parti jag någonsin fått var mitt giftermål.

Den nöjda och lyckliga kvinna, som deklarerar sina känslor så öppenhjärtligt, är en gammal bekant för Iduns läsare, professorskan Sjöstedt, född Rosa Grünberg. Vilket namn från operettens glansdagar. Geishan och Dollarprinsessan, Zigenarbaronen, Lille hertigen, Läderlappen för att nämna några av de operetter publiken bäst minns. Och efter operetten kommer en rad operaroller, då Rosa Grünberg gästspelade en säsong på Operan. Det är Tosca,

Rosa Grünberg (t. v.) 4 år med en liten syster.

Professorskan Rosa Sjöstedt.

Rosa Grünbergs namn väcker många glada och vackra teaterminnen och många beundrare av de klassiska operetterna förbinda detta namn med de bästa av dem.

Santuzza i Cavalleria rusticana, Leonora i Trubaduren samt Nemea i Konung för en dag.

Rosa Grünberg har en mycket grundlig utbildning som sångerska, kritiken har alltid med skäl framhållit hennes utsökta sängkonst. Därför kunde hon efter flera år av kamp och segrar vid operettscenen utan vidare stiga upp på operans tiljor. På den tiden ansågs det vara ett svalg befast mellan operett och opera. Då numera Tiggarestudenten, Sköna Helena och Läderlappen införlivats med operans repertoar kan man väl knappast tala om någon klyfta. Många av de operettpartier, som skrivits av de

kända kompositörerna från förra århundradets mitt, innehålla krävande koloraturarior, som endast en verkligt skolad sångerska kan gå iland med.

Nu kan professorskan Sjöstedt se tillbaka på teatern, som en åskådare på parkett. Men som alltid, då man ser tillbaka, är det de ljusa sidorna, som framträda. Det var i alla fall en arbetsam tid, men triumferna kommo som mödans lön. Ibland — i synnerhet timmarna före premiärerna — var man bara en rädd och olycklig liten skådespelerska, som helst skulle velat gömma sig i en mörk vrå. Men efter framgången, då ridån måste gå upp om och om igen ville man inte byta med någon, man tyckte

synd om alla de stackarna innefattande den övriga mänskligheten, som aldrig skulle få uppleva berusningen i att ha segrat.

— Men nu är det mycket, mycket bättre än förr, säger Rosa Grünberg-Sjöstedt. Jag känner det, som om jag kommit tillbaka till mitt ursprungliga jag, till min ursprungliga sfär, att ha ett hem och gå upp i dess intressen är ändå det bästa för en kvinna. Jag har aldrig varit så där teaterbiten som ung som många flickor äro, då de gå in vid scenen. Min mor svärmade alltid för opera och ville jag skulle komma in där, eftersom jag hade röst. Det var hon som drev på mig och fick mig att gå upp till Ranft och söka engagemang. Då var jag knappt tjugu år, men blev genast antagen.

Numera är professorskan Sjöstedt en antitad sångpedagog. ETH. K.

TVÅ KONSTNÄRER. AV BIRGER MÖRNER

AUSTRALIENS OKRÖNTA DROTTNING, Madame Melba, eller, såsom hennes riktiga namn är, Mrs. Armstrong, f. Mitchell, har nu sedan några dragit sig tillbaka från sitt offentliga liv, så fullt av enastående framgångar och strävsamt arbete. Australierna själva se upp till henne och hennes personlighet nästan som till ett högre väsen. Hon har nu utgivit sina minnen och därvid visat att hon förfogar över en personlig, livlig och flytande stil. Det är ett ofantligt stort galleri av intressanta och kända gestalter hon låter skymta fram. Frånsett de flesta europeiska kungligheter före världskriget, bland vilka med stor sympati omnämnes konung Oscar II, märkes många stora kompositörer och högdjur ur den engelska adeln.

Att Nellie Melba själv känner sig i sitt hemland intaga en betydlig ställning, visar sig inte blott genom att hon som ett inte alls förvånande faktum berättar att hon exempelvis erhållit en bok "bunden i tjockt skinn, med ett M under en gullkrona" och därunder "MELBA SUM ET REGNO", utan också däri att hon vågar säga sina landsmän sanningar. Den som något känner till australiska förhållanden

Two konstnärers — fastän från olika tidsåldrar — memoarer presenteras här av Birger Mörner.

och innevånarnas rent fanatiska chauvinism, kan inte underlåta att känna beundran och aktning för denna ensamma kvinna, som mitt ibland sina landsmän vågar påpeka t. ex. hur arbetarpartiets politik och inlärdas åsikter ställa partiets intressen framför fosterlandets. Ingen som önskar det underbara landet Australiens utveckling och framtid kunde underlåta att i hög grad glädja sig om nyssnämnda inskription vore full verklighet: "Jag är Melba och jag härskar".

Benvenuto Cellinis liv, skildrat av honom själv. Wahlström & Widstrand.

Äntligen har Benvenuto Cellinis liv kommit ut på svenska! Det är inte för tidigt. Jag minns från min ungdom hur Goethes översättning gick ur hand i hand mellan oss kamrater. Vid sidan av Rousseaus och några andra lika hänsynslösa självbiografier kommer den alltid att lysa.

Cellini är årsbarn med 1500-talet och

som konstnär en av renaissancens mest mångfrestande. För eftervärlden är han kanske mest känd som skulptören av Perseus i Florens. Själv tycks han att döma av sin biografi (likt senare tiders Cyrano de Bergerac), satt största värdet på "fjädern i sin hatt". Han är i alldeles ovanlig grad ogenerat öppenhjärtig. Det bekymrar honom inte att då och då tillstå t. ex. ett mord eller andra i hans mening föga betydande oegentligheter. Att han ofta överdriver kan ju inte förvåna, men faktum är att det förefaller som trodde han själv på vad han berättar. Cellinis självbiografi är utan tvivel ett av de intressantaste dokument som lämnats oss från renaissancens dagar och i synnerlig grad förtjänt av att läsas.

Översättningen är förtjänstfullt utförd av Fru Ellen Nyblom-Lundberg, som genom detta stora av allt att döma samvetsgranna arbete verkligen är värd mycken erkänsla. Förläggaren bör också mottaga ett tack för den värdiga utstyrelse, i vilken han utgivit boken, och för de många illustrationer av Cellinis verk, varmed den är smyckad.

Drick **Champis**

RING bryggerier och vattenfabriker.

Överallt —
men begär
det kallt!

H. Maj:ts Konungens hovlev.

Naturligt alkaliskt

RAMLÖSA-VATTEN

Tappat direkt från källan.

Förnämsta bords- och hälsovatten.

Erhålles överallt i vårt land.

H. K. H. Kronprinsens hovlev.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

HANNA DYBERG.
Fru, Gislaved. Änka efter
patron Adolf Magnus Dy-
berg, Gislaved.
100 år den 31 december.

ADELAÏDE BEFRITS.
F. Belfrage, Jönköping. Än-
ka efter kamreraren Adolf
L. Befrits.
80 år den 3 januari.

OLLY von DÖBELN.
F. Holmertz, Göteborg. Än-
ka efter jägmästaren Casimir
von Döbeln, Björkholm.
80 år den 3 januari.

ANNA BOLMSTEDT.
F. Hallgren, Eslöv. Maka till
pappershandlaren Chr. E.
Bolmstedt, Eslöv.
75 år den 6 januari.

ADÈLE HAGLUND.
F. Moberg, Sunne. Maka till
postmästaren Sven Haglund,
Sunne.
70 år den 18 december.

MARIA HUSS.
F. Karlsten, Örnköldsvik.
Maka till disponenten Erik
Huss.
70 år den 30 december.

ANNA JENSEN.
Fröken, Stockholm. Förestän-
darinna för Kungl Dramati-
ska Teaterns kostymateljé.
70 år den 30 december.

CLARA GESTERLING.
F. Radhe, Oskarsström. Ma-
ka till f. d. direktören August
Gesterling.
65 år den 31 december.

ALMA PAULI.
F. Sandvall, Strängnäs. Ma-
ka till jägmästaren och konst-
nären James M. Pauli.
65 år den 2 januari.

MARIKA NATT OCH
DAG.
F. Bolinder, Svalöv. Änka ef-
ter kommandörkaptenen Swan-
te Natt och Dag.
60 år den 29 december.

THÉRÈSE SONNANDER.
F. Elliot, Stockholm. Maka
till grosshandlaren Sven
Sonnander.
60 år den 31 december.

ANNA PÅLSSON.
F. Mattson, Anderslöv. Maka
till ledamoten av riksdagens
första kammare J. Pålsson.
60 år den 2 januari.

ANNA EKSANDH.
F. Kjellgren, Stockholm. Än-
ka efter häradshövdingen
Theodor Eksandh.
60 år den 5 januari.

STINA RODENSTAM.
Fru, Hudiksvall, Statens in-
struktör för husslöjd. Led.
av stadsfullm. m. m. Maka
till fil. lic. F. Rodenstam.
60 år den 6 januari.

AINA ALLWOOD.
F. frih. Åkerhielm, Mullsjö.
Maka till fil. doktor Charles
S. Allwood.
55 år den 3 januari.

MAJA AULIN.
F. Grell, Malmö. Maka till
apotekaren Gösta Aulin.
55 år den 5 januari.

OLGA OLSON.
F. Stenberg, Göteborg. Maka
till tjänstemannen i Svenska
Telegrambyrån Erik Olson.
50 år den 1 januari.

ELSA LAGERGREN.
Med. lic., Göteborg. Har i
dagarna utnämnts till överlä-
kare vid spädbarnsavdelningen
vid Chicago Tuberculosis
Sanatorium.

EBBA HÖKERBERG †.
Fru, Sihlm. F. d. kassaförv.
i Svenska Lärarinnors Pen-
sionsfören., f. d. förest. f. Ar-
betshemmet för kv. sinnesslöa.
* 1842, † den 10 december.

OTTILIA MARSÉN †.
F. Hulander, Rättvik. Änka
efter disponenten Erik Mär-
sén, Rättvik.
* 1883, † den 18 november.

Till efterrätt

finns inget godare och
lättare att anrätta än

FICKORNA. AV LEON FRAPIÉ

DE TVÅHUNDRA ELEVERNA i SMÅbarnsskolan voro samlade på lekplanen, då föreståndarinnan befäller en oväntad inspektion av fickorna.

Barnen ha icke tillåtelse att bära på sig något föremål, som kan vara farligt att stoppa i munnen — som kan skada dem, då de falla eller varmed de kunna göra kamraterna illa. Med andra ord, fickorna få icke innehålla annat än näsdukar och goda betyg.

Inspektionen av de minsta fickor är snart undanstökad, de flesta av dem ha inga fickor, och en trasa, som tjänar som näsduk, är instucken under deras förkläde. Men de andra, de stora på fyra och fem och sex år, synda nästan alltid mot förbudet, och lärarna måste bära små korgar, där de placera de konfiskerade föremålen. Vilken skörd! Ju fattigare och ömkligare barnet är, desto starkare är instinkten att plocka upp saker. Eleverna i Palatriers småbarnsskola sätta en ära i att söka igenom soplärarna varje morgon, innan de gå till skolan.

Snart äro korgarna fulla med en överraskande mångfald av skräp: korkar, fruktkärnor, spikar, ben, zinkbitar, läderbitar, glas, sten, trä, stycken av pipor, kammar, nappar tomma skosmörjeaskar, medicinflaskor o. s. v.

Lärarna äro alltför vana vid dessa upptäckter och alltför upptagna för att öda tid på att gräla på barnen eller om förklaringar. Ett tal från direktisen förebrår alla syndarna och varnar dem, att olyckor komma att hända, om de inte lyda befallningarna.

I dag tas emellertid tre barn avsidet, emedan man gjort följande upptäckter: tolv francs och femti centimes insvepta i papper, i Eulalie Blants ficka, en liten, alldeles ny anteckningsbok för en penny i Louis Galtousses, en kniv att fällas upp i Georges Mélies ficka.

De skola skickas en i taget in i föreståndar-

Fickorna i de små fattiga skolbarnens kläder rymma hela livsinteriörer och bilder av små personligheter såsom den franske förf. här skildrar i en välkomponerad berättelse.

rinnans rum, hon kommer att förhöra dem och handla allt efter omständigheterna.

*

— Nå, Eulalie, var komma de här pengarna ifrån?

— Madame, det är pengarna för hyran, mor ger dem till mig, ty om hon inte gör det, så ger hon ut dem. Om jag behåller dem, blir hyran betalad.

En tystnad uppstår. Föreståndarinnan finner snart, att här är ingenting i olag. Troligen dricker modern eller också har hon någon annan last, som förmår henne att slösa bort vad hon förtjänar, och fast denna lilla flicka bara är sex år gammal, ger hennes bleka smala ansikte med den spetsiga näsan och den lilla skarpa hakan ett intryck av att hon kan behärska en svag människas vilja. . . .

— Det är bra, mitt barn, var aktsam så att du inte får håll i fickan. . . .

*

Nu kommer Louis Galtousse in.

— Du stal den här anteckningsboken från en av diskarna utanför basaren. Nej, det lönar inte att du förnekar det, pojke, här är märket med butikens namn.

Dålig behandling har förvandlat Galtousses ansikte till en mask med trotsiga linjer. Han utvecklar en sjuklig instinkt att stjäla, han stjälar av moraliskt tvång, utan något skäl.

Föreståndarinnan vet, att det icke lönar att hota honom med att berätta allt för hans föräldrar eller kalla in en poliskonstapel, han är alltför härdad vid elände för att bli annat än totalt likgiltig, en önskan att hämnas, icke ånger är allt vad ett sådant handlingsätt skulle väcka hos honom. Något måste göras för att försöka väcka den bättre delen i honom.

Föreståndarinnan ringer på städerskan, och

ger henne en hastig blick av hemligt samförstånd.

— Kom in Rose. Den här anteckningsboken har blivit stulen på bazaren. Ni måste lämna igen den genast.

Rose antar en skrämmd min.

— Men tänk, om de tro, att det var jag, som stal den?

— Så mycket värre för er.

— Men om de sätta mig i fängelse, madame?

— Så mycket värre för er.

Galtousse ser på Rose. Han föreställer sig Rose i fängelse, Rose, vars vänliga händer alltid äro färdiga att hjälpa, Rose, som lyssnar till allas bekymmer och aldrig grälar på någon. . . . Nej, även olyckan har sina gränser. Det rycker till i hans lilla magra kropp, näsan drar ihop sig, ögonen irra hit och dit, hakan rör sig upp och ned, och han börjar stamma.

— Jag skall aldrig göra så mera, madame. . . . aldrig. . . . aldrig. . . .

— Näja, jag förlåter dig för den här gången, och jag skall själv ordna saken. Gå tillbaka till din klass. Och Rose, var snäll och skicka hit Georges Mélie.

Georges Mélie har ett litet blekt ansikte, sorgset och envist. Kniven, som man hittat i hans ficka är en gammal, ofarlig kniv, som man skulle kunna använda vid måltiderna för att skära bröd och ost.

— Var har du fått den här kniven från?

— Jag bad en gammal gumma att ge mig den.

— Och hon gav dig den?

— Ja.

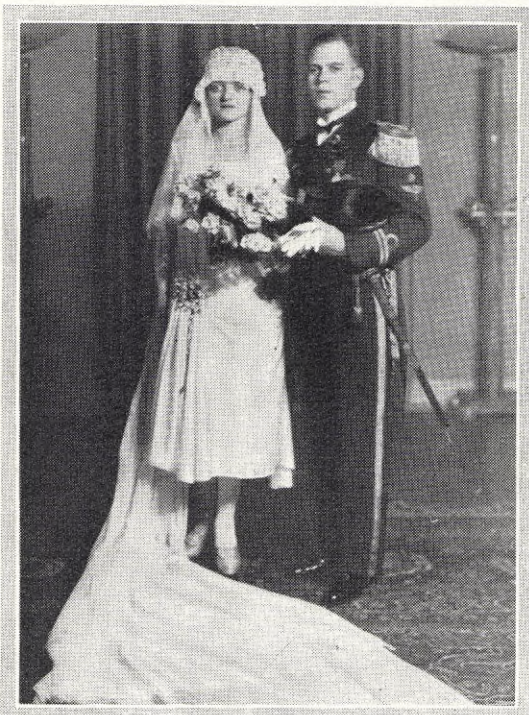
— För länge sedan,

— O ja, för länge sedan.

— Har du någonsin tagit ut den ur fickan i skolan?

— O nej, madame.

(Forts. sid. 1338.)

I Skeppsholmskyrkan i Stockholm sammanvigdes fredagen den 9 december flygaren, löjtnanten vid K. Flottan *Berndt Krook* och fröken *Aina Malmborg*, dotter till godsägaren Klas Malmborg, Arbottna, och hans framlidna maka i första giftet, född Fogelberg. (Foto: Lamm.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Lova Herren min själ och förgät icke vad gott han har gjort. Psalm 103:2.

Han som förlåter dig alla dina missgärningar och helar alla dina brister. Psalm 103:3.

Det var mig gott att jag vart tuktad, så att jag fick lära mig dina stadgar. Psalm 119:71.

Vem märker själv huru ofta han felar? Förlåt mig mina hemliga synder. Psalm 19:13.

Vänden om till mig, säger Herren Sebaot, så vill jag vända om till eder. Sakarja 1:3.

Vår Guds hand är över alla dem som söka honom och så går det dem väl. Esra 8:22.

Söken Herren, medan han låter sig finnas, åkalen honom medan han är när. Jesaja 55:6.

Huru hastigt de fly våra dagar och år!

Uti stoftet vi böja oss ned

Och vi bedja: för Frälsarens pina och sår

För den smärta på korset han led,

Ack förlåt oss, o Fader, vår syndaskuld svår

Som vi hoppas det lyktade år.

Och om nådigt du skänker oss ännu ett år

O, giv kraft med förlåtelsens frid!

Låt oss märka att städs vid vår sida du går

Att vi manligt må kämpa vår strid;

Att vår fiende aldrig besegra oss får

I det kommande okända år!

Bröllop ägde rum den 27 november mellan praktiserande läkaren i Göteborg, d:r *Halvor Björkman* och telegrafexpeditören, fröken *Karin Sundquist-Grevillius*, dotter till framlidne tullinspektoren i Höganäs *Johan Sundquist* och hans efterlevande maka, fru *Olga Grevillius*, född Cronqvist, Göteborg. Foto: Börner, Göteborg.

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst.

M. S. KOBBS SÖNER är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

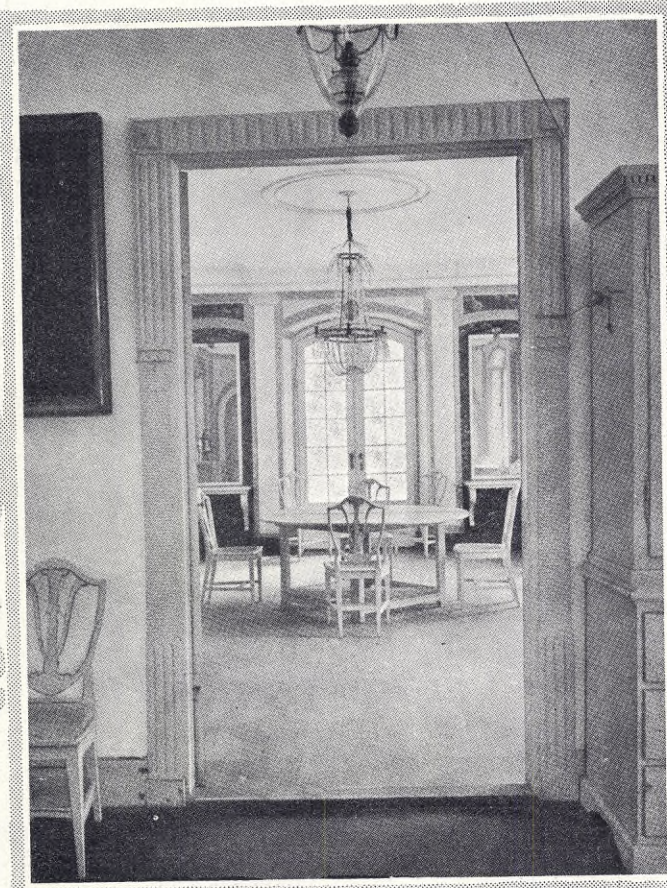
H E M M A H O S V E M ?

EN PRISTÄVLAN FÖR VÅRA DAMER ATT PRÖVA SINA KUNSKAPER PÅ.

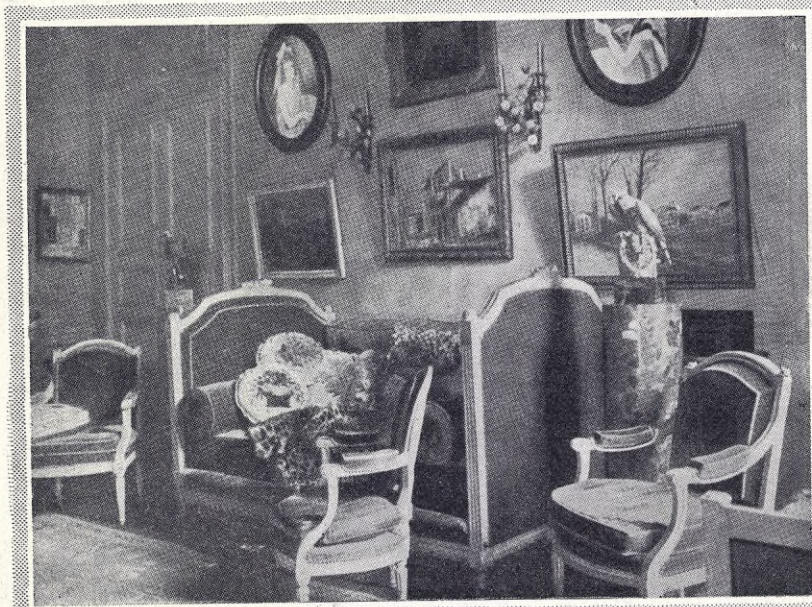
Här är en liten provkarta, en kosmopolitisk samling hem av skilda typer men tagna från samma samhällsskikt, italiensk, wiensk, dansk, fransk, engelsk, svensk är interiören. Men vilkendera är det? Insändaren av först öppnade rätta svar får välja böcker till 15 kr. värde. Märk svaren: "Heminteriör".

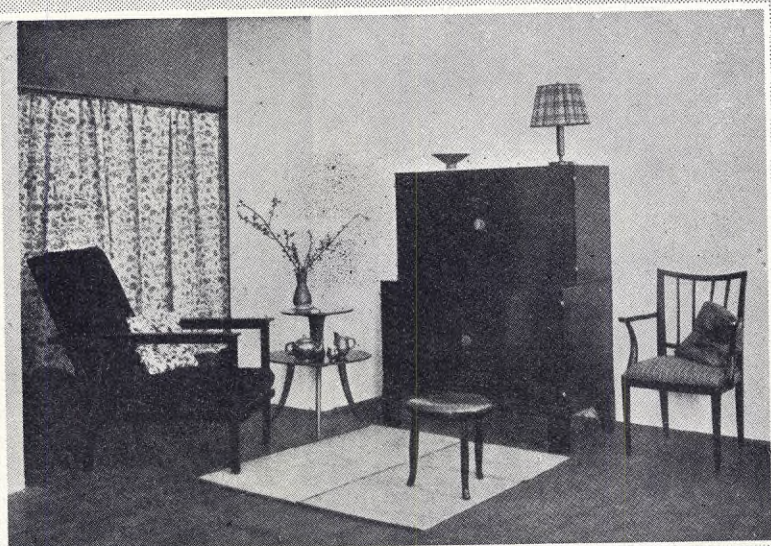
Det är väl ingen, som behöver vägledning angående detta smakfulla rum med sin omisskännliga prägel av hemtrevnad?

Trevnad är ett nordiskt begrepp, gemensamt för oss och våra grannland, men ett av de nordiska länderna har ett mera ljus och leende kynne än de andra.

Från ett land, vars möbelstilar mycket påverkat våra och många andra länders.

Det är svårt att skapa nya stilar, men det finns nationer, som målmedvetet men kanske inte alltid så lyckligt arbetat på att få fram moderna interiörer.

Var i världen gör man spisen till rummets medelpunkt?

Är det söder eller norr om Alpena som rumsinteriörer få den stränga, litet kyliga och pompösa prägel, som utmärkte både 1500- och 1600-talet?

F I L M N Y T T I N Y Å R

HELGENS PREMIÄRER.

Julen och nyåret bjuda alltid på säsongens stora filmpremiärer. Denna gång är det i främsta rummet den svenska inspelningen av Hjalmar Bergmans "En perfekt gentleman" med Gösta Ekman i huvudrollen, som fångar intresset. Vidare märks en stor fransk film "Napoleon", som fått mycket beröm.

Gösta Ekmans kvinnliga moattje är en ny bekantskap, Lary-Jana, vida berömd för skönhet, ungdom och charme.

Napoleons underbara öden har filmats — i Frankrike — och ett betydande inslag i Napoleonfilmen liksom i Napoleons liv utgör den store korsikanens och Josephine Beauharnais' kärlekssaga. Här ses Napoleon och Josephine.

I Hjalmar Bergman-filmen, julens stora svenska premiärfilm, spelar Gösta Ekman dubbelroll och uppträder som perfekt gentleman dels i storstadens eleganta vimmel, dels i den mera idylliska miljön på bondlandet.

Flickan med Det, Clara Bow, kommer igen på nyåret, denna gång som en käck och duktig liten Röda Korsassistent i en stor krigsfilm, "Vingar". Trots kanonernas dunder hinner hon dock med en liten kärlekshistoria och Rickard Arlen är föremålet för hennes låga.

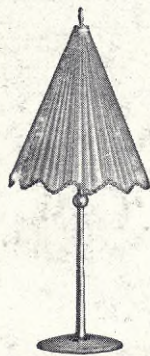
FARÉNA CRÈMEN

Utmärkt underlag för huden.

den eleganta damvärldens förnämsta skönhetsmedel. Högt uppskattad för sin milda, välgörande inverkan på huden. Utan att efterlämna fettglans intränger Faréna i porerna och skänker åt hyn skönhet och behag.

Gahns
UPSALA
Kungl. Hovleverantör

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.
Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

... å så ett kilo
**JAMAICA-
BANANER.**

A.-B. BANAN-KOMPANIET

Iduns jubileumsartikel.

(Forts. fr. sid. 1325.)

got annat för ungdomlig dyrkan av hjältar — föremålen för dyrkan ha visserligen växlat. Hur djupt rotat i ungdomens väsen detta behov är ger Walter Classen, den store ledaren av pojkrörelsen i Tyskland, uttryck åt. Till sina medarbetare, som syntes honom lägga för stor vikt på instruktiva och kunskapsgivande föredrag, framhöll han, att denna synpunkt ej vore den viktigaste. "Nej, skall ungdomen gripas av en framställning, då må man söka nå det innersta, djupaste hos densamma, dess längtan att bli hänförd."

Men vilka är det i våra dagar, som bli föremål för ungdomens hängivenhet och dyrkan — flickornas åtminstone? Jo, filmhjältarna och filmprimadonnorna. Och vilket är det ideal, som filmen i tusendets fall uppställer: jo, att bli rik — att få leva i lyx och överflöd, att slippa arbeta. Det är dock en oerhörd skillnad mot att, låta oss säga, svärma för en författare, en musiker eller en annan konstnär, som i sitt innersta intensivt upplevat verket, och för en filmhjärte, som i åtminstone fem fall av tio får sig påtvingad en uppgift, ifråga om vilken hänsynen till allmänhetens smak varit den helt bestämmande. Man erinrar sig en i en av huvudstadens tidningar för någon vecka sedan mycket upplysande artikel om filmen och storkapitalet, däri chefen för världens största filmfirma, A. Zukor, yttrar, att så cynisk som denna värld nu är, så måste filmfirmorna, om de ej skola riskera ruin, ifråga om den ena halvan film de producera, inrikta sig på publikens smak, även om den står lågt, om de i fråga om den andra skall kunna uppfostra publiken till att kräva ett njutbart innehåll i filmerna eller att, som han uttrycker sig "äta kaviar".

Fråga är väl, om beträffande den amerikanska filmen, som hr Zukor väl närmast åsyftar, ty han är amerikan, verkligen så mycket som hälften blir "kaviar". — Inte ens för våra framstående svenska skådespelare, som i Amerika inspelat film, har det ju i allmänhet lyckats att fullfölja den tidigare så högt stående svenska traditionen på området. Man blir verkligen slagen av Lars Hanssons yttrande nu vid hemkomsten i fråga om filmen och skådespelarnas frihet: "Blott i en eller annan scen i en film kan man tala om inspiration." Ju närmare man tränger in i problemet filmen, ju mer inser man, hur orättvist det i allmänhet är att kasta hela skulden för allt det mindervärdiga, som bjudes, på våra egna filmförmedlare och biografägare. Filmens internationalitet ger den dess karaktär, fastän naturligtvis den högre eller lägre kultur filmförmedlaren besitter avgör valet —. Mycket att beklaga är den oerhörd ringa produktionen av för barn lämpliga filmer. Men censuren bör åtminstone ej lastas för detta förhållande, något som synnerligen ofta sker.

IDUN

Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av Utgivare:

Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 402 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre vid bred textspalt, Lediga platser och plats-
40 öre vid smal textspalt, sökande 30 öre, pensionat,
Helmarg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser
30:— pr gång, 20 mm. hög. | 35 öre, minimipris 4:20.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år 17:—	Helt år 15:—
Halvt år 9:—	Halvt år 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Äkta
Viking
Silver från 45 Kr. hos Urmakare.

En liter Likör 3,80

Saturnus Adellikör-Extrakt har originallikörens fyllighet och fina arom.

Nyheter:
Guldlikör,
Parfait Amour.

Begär "Likörboken" hos Eder handlande.

AB FABR. SATURNUS, MALMÖ

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14.
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tveklaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktigt hjälp mot det onda.
TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

Vet Du att

jag har faktiskt gjort en upptäckt. Alltsedan vi gifte oss har Gustav alltid önskat att jag skulle köpa vårt bröd, vilket dock i längden blev både dyrt och enformigt.

Men så en dag voro vi bortbjudna och vid kaffebordet serverades de mest utsökta delikata bakverk, både tårter, läckra småbröd och möra skorpor. "Det är allt hembakat", sade min väninna, "och det är den enklaste sak i världen att tillreda dem, blott man använder Rumford bakpulver och följer de värdefulla recepten, som finnas i Rumford receptbok utarbetad av Fröken Ida Norrby, föreståndarinna vid Fackskolan för Huslig Ekonomi i Uppsala. Denna receptbok kan man få gratis genom att insända namn och

adress till A.-B. Hugo Österberg, Stockholm 16" (se nedanstående kupong).

"Givetvis gjorde jag genast själv ett försök, och vet Du, det blev andra bullar av, härligt goda, smältande mjuka och väl jästa bakverk. Ja, se bara på den här tårtan, den är väl ett talande bevis."

Vem som helst — van eller ovan — lyckas alltid med tillhjälp av Rumford, det underbara bakpulvret i den röda burken samt de utomordentliga recepten i Rumford receptbok.

Bara ett första försök med Rumford övertygar var och en genast, att detta är det enda riktiga jästmjålet.

Världsmärket sedan 1857

RUMFORD

det hälsosamma fosfatbakpulvret

— det enda äkta.

Insänd kupongen i öppet kuvert åsatt 5-öres frimärke.

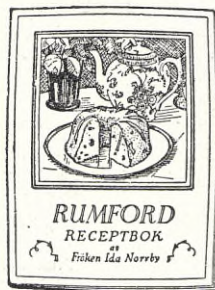
A/B HUGO ÖSTERBERG
STOCKHOLM 16.

Var god sänd mig ett gratisexemplar av Rumfords nya, illustrerade receptbok.

Namn

Adress

Idun 27.

Brunnskur i hemmet

under måltiden och när man är förstig, man dricker *Fruktsalt-Samarin* som ger en läskande och härlig kolsyre-dryck, det befördrar ämnesomsättningen, renar blodet effektivt, befriar magen och tarmarna från otjänliga ämnen, gifter som måste rensas bort, utdrivar den skadliga urinsyran, är välgörande för lever och njurarna. *Fruktsalt-Samarin* utför en grundlig invärtes rengöring, sätter kroppen i god form, ger vigör och energi, därför är det hälsobringande att dagligen dricka *Fruktsalt-Samarin*. Pris pr fl. Kr. 2.50, varav erhålles 50 glas *Samarin* hälsövatten. Säljes å Apotek, hos Drog- och Färghandlare, Speceriaffärer m. fl.

CEDERROTHS TEKN. FABRIK, STOCKHOLM

Inom hemmets väggar

är det som de flesta beslut om inköp träffas.
Planlägg Eder annonsering med tanke härpå!

De sydsvenska hemmens tidning

framför alla andra och den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning är

SKÅNSKA DAGBLADET

Nya Dagligt Allehanda

behöver icke slå på reklamtrumman för sig själv.

Hundratals framstående svenskar, vänner och motståndare, ha under det gångna året givit offentlighet åt sin höga uppskattning av Allehandas överlägsna och kraftigt opinionsbildande journalistik.

Enastående i svenska pressen äro:

Nya Dagligt Allehandas spetsartiklar,

de i hela landet lästa och för sin muntert satiriska ton uppskattade artiklarna å första sidans första spalt. Varje artikel illustrerad med en karikatyr för dagen.

Nya Dagligt Allehandas Söndagsbilaga

står på hög intellektuell och litterär nivå. Har vunnit varmaste erkännande.

Bland Allehandas övriga specialiteter märkas:

Doktor Knut Hagbergs, den främste svenske essayistens, ypperliga framställningar av märkesmän i politik och litteratur.

Friherrinnan Annie Åkerhielms artiklar för Sveriges kvinnor.

'Argentarius' för sin eminenta sakkännedom uppskattade ekonomiska och politiska artiklar.

Doktor Ivar Ömans statsvetenskapliga och historiska artiklar och essayer.

Häradshövding Th. af Ekenstams: En riksdagsmans memoarer.

Varje dags nyheter komma snabbast i Nya Dagligt Allehanda.

Prenumerationspris:

För helt år kr. 36, halvt år kr. 20, kvartal kr. 10, månad kr. 3:50.

Prenumerera på och annonsera i

den i redaktionellt och ekonomiskt
hänseende oberoende

Nya Dagligt Allehanda

I ett par avseenden vill jag emellertid rikta en allvarlig vädjan till en del av våra biografägare — nämligen ifråga om bildreklamen och annonsen. Det är ej sällsynt att se barn flockas i större skaror utanför reklambilder, av vilka åtskilliga framställa sådant, som klippts av censuren. Jag vet mycket väl, att biografägarnas egen sammanslutning mången gång reagerat mot detta ofog och ingripit, men vad den har kunnat göra har tyvärr icke varit tillräckligt.

Vidare annonserna. Skulle man icke av den films- och biografägarekår, som nu behärskar marknaden och som i kulturväg, enligt min mening, — och jag har dock varit med i filmvärlden nästan från dess början, — väsentligt skiljer sig från gångna tiders, kunna begära mera ansvar, mera smak, mindre rafflande titlar. Se exempelvis Åtrå, Lidelse, Begär, Hennes älskare, Flammande kärlek o. s. v. I fråga om biografbesöken bli annonserna ofta just det utslagsgivande, och ej sällan verka de högst förvillande.

I stället för annonserna borde ju tidningarnas recensioner vara de upplysande och vägledande. Vi veta alla, att de i regel icke äro det. Villigt medgives emellertid, att det nu för tiden finnes i hög grad aktningvärda ja lysande undantag. Att tidningsmännen själva på sina håll inse bristerna på området, därom vittnar bl. a. ett uttalande av Torsten Fogelqvist.

"Det mesta, som presenteras i den vägen", yttrar han i en uppsats om filmrecensionerna, "är menlösa redogörelser utan gadd, kniv och brännjärn. Man talar litet om en praktfull uppsättning, men strör några bleka konventionella blommor för en världsberömd filmprimadonna eller stjärnspelares fall. Men samma regler, som gälla för teater, konst och litteraturkritiken, borde gälla även för filmkritiken."

Låt vara, att filmen i dess helhet ej kan komma att representera konst i den mening vi fatta denna livsyttring — den kan dock säkert ej blott ifråga om en försvinnande del av produktionen nå upp till sådana filmer som Ben Hur, I sjunde himlen, Damernas ridare, vissa Chaplinfilmer, Hans nya mor o. s. v.

Men skall en sådan höjning åstadkommas, så måste tidningarnas filmkritik i regel stå på en nivå, som åtminstone i någon mån närmar sig den Fogelqvist talar om. Biografen är numera ej de fås utan hela folkets egendom. Och låt vara att i följd av den mängd biograf föreställningar varje vecka har att bjuda på och att premiärerna inträffa samtidigt, det uppstår ganska stora svårigheter för pressen att räkna till för dem — biografannonserna utgöra en så omfattande och betydande del av många tidningars innehåll, att de böra anse sig skyldiga att ha tillräckligt med kuniga och omdömesgilla personer på området.

Ifråga om lärarekåren gäller det väl, att den bör se på biografen med ögon oförvillade både av den okritiska förtjusning, som denna företeelse väcker hos massor av människor, och av det hårda fördömande den ännu från många håll, t. ex. i vissa religiösa kretsar, utsättes för. Vare sig biografen tilltalar läraren eller ej, har han ej rätt, då det gäller barnens och ungdomens kanske förnämsta nöje i våra dagar, att stå där högfärdig, likgiltigt blaserad eller rent negativt avvisande.

Skolfilmsområdet utgör ett synnerligen tacksamt arbetsfält för denna kår, men även nöjesfilmen måste ligga inom dess intressesfär. Skall lärarkåren på det senare området kunna göra en verklig insats, så kräves det emellertid av densamma ej blott vaken kritik, utan också verklig sakkunskap — samt, last but not least, gåvan att se ungt och entusiastiskt på företeelsen.

CRYSTALLOSETTER

Vill Ni undvika att bliva fet?

Har Eder läkare förbjudit Eder att använda socker i någon form?

Använd då CRYSTALLOSETTER!

Antingen de användas till kaffe, te, eller matlagning giva de en ren sötma utan varje bismak, äro absolut oskadliga och betydligt billigare än socker.

En elegant metallask med vridlock, innehållande 500 Crystallosetter, i sötma motsvarande 3,5 kg. socker, kostar endast 50 öre.

Erhållas å Edert apotek eller hos Eder handlande.

Skulle Crystallosetter ej finnas å Eder plats så sända vi Eder en ask som prov mot insändande av 50 öre jämte Eder adress å vidfogade kupong.

v. HEYDENS NEDERLAG
N. Smedjegatan 28, Stockholm
Sänd mig som prov 1 ask Crystallosetter, 50 öre närslutes i frim.
Namn
Adress
Postanstalt

Flyglar - Pianinon

**Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss**

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel,
Norrköping.

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:

- Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
- Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.
- Mineralvattensalter Vitrum.
- Laxérmarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.
- Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.
- FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna. Tillverkas å
- Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Stockholm.
- Samtliga preparat finnas på alla apotek.

ERNST WALLINS Advokatkontor

Vasagatan 46, Stockholm.

Besvarar omgående juridiska och ekonomiska frågor mot moderat arvode.

Bevara Edra lackskor vackra genom att från första stund vårda dem med Lacking

Krönika.

(Forts. fr. sid. 1322.)

att taga del av alla de spirituella och aktuella bidrag, som tillföres oss genom "Damernas egen", vari även herrarna taga livlig del!
Eder varmt förbundna

A. K.

Det är ord, som värma och sporra. Och när vi nu önska läsekretsens gott nytt år med tack för det gamla är det med föresatsen att den skall få lika god anledning till belåtenhet med oss nu som förut. Ja, ännu mer, ty framåt är ju allas vårt mål.

En nordisk flicka.

(Forts. fr. sid. 1323.)

lika fix som Alexandrine, skulle ha reflekterat över att det var mannens pengar hon gav ut! Jag sade jo, men mina manliga vänner säga skrattande nej.

Alexandrine berättade att hennes pappa givit henne ett år i London, sedan hon suttit ett par år på kontor. Och under kontorsperioden hade hon rökt cigaretter som en galning.

— Kedjerökare har jag nu aldrig varit, sade hon. Men jag rökte ohyggligt. Till slut blev jag så mager och retlig att det fick ta ett slut. Och så rörde jag inte en cigarett på ett år. Det var året i London. Det året var jag också på restaurang på nyårsafton. Jag ångrar det nu. Det var inte som det skulle. Nyårsaftonen är något högtidligt, man skall vara hemma då. Men jag var ju i London, det får vara min ursäkt.

Vi kunde se den magra, eleganta Alexandrine för oss, sjunga och dricka champagne på en fashionabel Londonkrog när klockorna ringde in det nya året. Man kunde mycket väl föreställa sig det — hon hade en glimt i ögat, hon var fri och otvungen och kvick, vi hade oerhört roligt tillsammans med henne, vi som voro hennes pappas och mammans vänner.

Och vi sågo på henne nu och vi kommo att hålla uppriktigt av henne, som om hon vore vår vän. Vi sågo henne så här:

En klok och vaken flicka (i London hade hon grundligt studerat textil och möbelstilar på muséerna, hon kunde de sakerna.) En flicka, som smittats av tidens oro, men som icke rörde en cigarett, när hon märkte att hon inte blev sig själv av det. En ung fru, som var aktsam om sin mans pengar. En människa, som kunde tala med oss som om vi vore hennes jämnåriga, utan tunghäfta men med graciös och denna lita omma artighet, som ligger i det danska språket, en markerad hänsyn, men med en otvungen frihet, som är något nytt. En mademoiselle Nitouche, som vuxit ut ur yran och nu var en ung hustru till en f. ö. mycket ung man, vilkens arbete hon skall dela, om hon kommer att hinna för annat, som väl väntas förr eller senare. Vi voro tillsammans i osökt vardagslag och när hon pudrat näsan och kört bort i det vita landskapet, som fyllde henne med en formligen andäktig förtjusning, kände vi, att det var skandinaviskan av 1928, en kärngod nordisk flicka omöjlig att taga miste på trots att hon såg ut som en helsida ur Vogue.
VERA v. KRÆMER.

Glöm inte att prenumerera på
IDUN 1928!

Vem har?

(Denna fotografi återger tänder, som under cirka 15 år dagligen vårdats med Vademecum.)

Vita
Vackra
VADEMECUM-
tänder.
Barnängens

Tekniska Fabrikers Aktiebolag

mottager i och för publicering i annonser goda fotografier å Vita Vackra Vademecum-tänder och ersätter dessa enligt följande grunder:

Etthundra (100) kronor

för det fotografi, som vid bedömning anses återge de vackraste tänderna,

Femtio (50) kronor

för varje av därnäst följande fem stycken fotografier,

Tjugofem (25) kronor

för varje av efterföljande 20 bästa fotografier samt

Tio (10) kronor

för varje av därefter kommande 25 fotografier.

Vi förutsätta emellertid att fotografierna emanera från personer, som verkligen under en längre tid använt sig av Vademecum tandcrème och -munvatten, och sätta vi som villkor, att insända fotografier åtföljas av ett uttalande om Vademecum.

Fotografier med eller utan mask emottagas intill den 1 februari 1928. Bedömningen verkställs av Barnängens direktion.

Svar böra märkas »Fotografitävlan».

SHREDDED WHEAT
WHOLE WHEAT
HANDLE WITH CARE
SHREDDED WHEAT
SHREDDED WHEAT

SHREDDED WHEAT
SPUNNET VETE
Absolut rent Vete
Hälsosamt, närande, välsmakande.
Välj Shredded Wheat till frukost- eller kvällsrätt och ät det tillsammans med kall eller varm mjölk. Färdig att serveras direkt ur paketet.
Pris: Kr. 1.— per paket.
Efterfråga Shredded Wheat hos eder handlande.
Generalrepresentanter i Sverige:
AKTIEBOLAGET O. ANNERSTEDT, Sthlm.

Redovisning

Födelsedagen har sedan redovisningen i föregående nummer ytterligare mottagit:

Transport Kr. 4,492:66
Fru Anna Björkman, Erikslund 2:10
Friherrinnan Anna von Rosen, Mariefred 1:—
Fru M. Drangel, Djurstorp 3:—
Fru Hildur Cramér, Visby.. 1:—
Doktorinnan Zelmica Morales Asplund, Göteborg ... 5:—
Fröken Hjordis Brunius, Stockholm 2:—
Fröken Anna Sebell, Uppsala 2:—
Landshövdingenskan Brita Elmquist, Örebro 2:—
Fru Sofie Le Moine, Järna 1:—
Fru Anna Nilsson, Norrgårda 5:—
Fröken Ida Schmidt, Karlshamn 3:—
Aurora 5:—
Fru Hanna Sjögren, Levede 2:—

Transport Kr. 4,526:76

När Ni firar Er födelsedag,

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt Er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelsedag sannoligen icke var någon lyckodag. Anmäl Er som medlem av "Iduns förening Födelsedagen", och förbind Er att på varje Eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända Eder då varje år på Er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

Fickorna.

(Forts. fr. sid. 1331.)

— Varför har du den då i fickan?

— För att försvara mor.

Föreståndarinnan får ett plötsligt hostanfall och barnet fortsätter utan att vara tillfrågat:

— Jag tänker inte låta någon göra mor illa. Jag tänker inte låta mor fara mer till sjukhuset... och lämna mig alldeles ensam hemma.

Föreståndarinnans hosta fortfar att vara svår och hon uppfattar endast bitar av barnets förklaring.

... Då jag låg i sängen i den mörka skrubben... och jag kunde höra... och hon ropade: Hjälpl... Jag hade ingenting att försvara mor med. Jag tänker inte låta någon göra mor illa...

Han försjunker åter i tystnad och väntar, med ögonen fästade på hennes ansikte.

Föreståndarinnan är förbryllad. Hon vet för mycket om de förhållanden, som dölja sig i dessa de

Solidar Tvått-Extrakt

Solidar

är hembiträdets bästa hjälp. Med Solidar kan hon hålla kökskärlen rena och bibehålla deras nya utseende. Tvåthalten i Solidar är större än i något annat tvättmedel (ca 38 % torr tvål). Trots detta är Solidar det billigaste av alla. Ett hembiträdes valspråk bör vara »bäst och billigast» — alltså

Solidar

1/1 paket 58 öre.

1/2 paket 30 öre.

fattiga barnens liv för att kunna säga något om de fakta, som nyss konstaterats, reglementet förbjuder henne att tillåta barnet att behålla kniven, men hon vill icke konfiskera den, och allt vad den betyder för honom.

Hon lyfter ögonen med en tankspridd min mot gardinerna och plötsligt utropar hon:

— Å kors! Jag glömmor ju bort, att inspektorn kommer i dag, och böckerna äro icke färdiga ännu... Vad var det du talade om lilla vän? Jag har inte tid att tala med dig nu... nej, nej, inte ett enda ord till. Håll den här åt mig...

Hon stiger upp, bläddrar i några pappershögar och lägger en bunt med papper på bordet, och då hon skjuter dem åt sidan för att lägga allt i ordning faller kniven ned på mattan utan ett ljud.

Hon vänder ryggen åt gossen och letar länge bland andra papper. Då hon slutligen vänder sig mot skrivbordet, ligger kniven icke längre på golvet.

— Är du ännu här? ropar hon. Vad väntar du på? Ser du inte, att jag inte har tid att höra på dig i dag. Inspektorn kan vara här om ett ögonblick, spring fort tillbaka till din klass.

Gaslyktorna blinka redan svagt i novemberskymningen, då barnen vid fyratiden lämna skolan. Georges Mélie vill inte stanna och leka med dem.

Under det han bråskande skyndar hem med ett tankfullt och vänligt uttryck i sitt sorgsna lilla ansikte, ser han ut som en snäll gosse, som föredrar att gå hem för att visa mor sina goda betyg. Men det är inte en papperslapp, som hans knutna hand kramar hårt på botten av fickan.

Scen och Film

Madame Sans-Gêne, Sardous mästerverliga Napoleonkomedi har tagits upp igen på Dramatiska teatern för att fira Bror Olssons jubileum som skådespelare. Hans Napoleon har blivit något äldre se'n sist, men har många fånglande drag av trovärdighet och historisk sanning. Aftonen var i själva verket Signe Kolthoff. Hennes Madame Sans-Gêne har

odisputabelt hjärtevärm och omedelbarhet. Ellen Hartman-Cederström gav rollen mera parisisk, mera pikant. Signe Kolthoff är robustare, mera marketenterska, mindre midinette. Gabriel Alw som Fouché, slughetens inkarnation i en polisministers skepnad, hade gjort en riktig mask och en rolig karaktärsstudie. Madame Sans-Gêne visade sig över hela linjen fortfarande vara vid full vigör, fastän åren rullat fram över stycket. Publikens var road. Det blir säkert ett utmärkt program för julferien. Vic.

Var få en guvernant?

När föräldrar se sig om efter en guvernant för sina barn göra de klokt i att vid detta viktiga val vända sig till "Privatlärarinnestiftelsen", som tyvärr ännu är alltför lite känt i vederbörande kretsar.

Privatlärarinnans arbete, som lärarinna i hemmen eller som meddelare av annan privat undervisning, har nog ofta varit och är väl även fortfarande en ur social och ekonomisk synpunkt otacksam verksamhet. Detta kan ju förefalla obegripligt, om man betänker, vilka möjligheter just en sådan lärarinna har att inverka på eleverna, vilka äro i den ålder, då de lättast påverkas av sin omgivning och mottaga intryck av största betydelse för hela deras vidare utveckling. Att under sådana förhållanden föräldrarna böra söka att till dessa uppgifter erhålla de bästa möjliga krafter och ej låta den ekonomiska sidan av saken vara utslagsgivande vid anställandet av en för deras barns utveckling så betydelsefull person, torde vara

självklart, men behöver nog ibland framhållas. Med de ökade fordringarna, särskilt på flickornas utbildning, och möjligheter för kvinnan att i större utsträckning än förr kunna välja sin levnadsbana, ha förhållandena nog något förbättrats för privatlärarinnorna, men ännu torde mycket arbete behövas, för att de skola komma i åtnjutande av den ställning de ha rätt att inneha på grund av deras betydelse för barnens fostran och utbildning.

Privatlärarinnestiftelsen, som bildades hösten 1925, har bland annat satt till sin uppgift att efter bästa förmåga söka på detta område åstadkomma bättre förhållanden — hjälpa såväl föräldrar i deras val av lärarinnor som lämpliga lärarinnor till platser, där deras arbete efter förtjänst uppskattas.

För detta ändamål har Privatlärarinnestiftelsen upprättat en särskild platsförmedlingsbyrå, vars expedition tillsvidare är inrymd i Baldersgatan 10 C, telefon Norr 11984, expeditionstid 11—12.

Lärarinna, som önskar begagna sig av platsförmedlingen, måste naturligtvis vara medlem av förbundet. Årsavgiften för aktiv medlem är två kronor eller en avgift en gång för alla av tjugofem kronor, för understödjande medlem fem kronor eller en avgift en gång för alla av femtio kronor.

Arbetsgivare, som anlitar platsförmedlingen, erlägger en anmälningsavgift av två kronor. Önskar en arbetsgivare även bli understödjande medlem av förbundet, möter detta ej något hinder.

Förmedlingsavgiften, från två till och med fem kronor, är lika för arbetsgivare och lärarinna och är beroende på anställningens art och varaktighet.

Utom denna förmedlingsverksamhet är det förbundets förhoppning att så småningom även på annat sätt kunna vara till nytta för sina medlemmar genom upprättandet av lånebibliotek, eventuellt hjälp- och lånekassa, sommarhem och resestipendier. Medlemsavgifter och dylikt kunna dock ej räcka långt, och därför våga vi vädja till dem som ha intresse för vårt arbete att ekonomiskt stödja förbundets verksamhet.

Bidrag mottagas med tacksamhet av kassaförvaltaren, fröken Märta Göransson, Djursholms-Ösby.

Styrelsen utgöres detta år av fru Ebba Heckscher, ordf., fröken Inez Wängberg, vice ordf., (byråföreståndarinnorna) fröken Ingrid Jägerskiöld, sekr., fröken Märta Göransson, kassaförvaltare samt Svea Backhoff, Signe Jacobsson, Annie Lindén, Axianne Thorstenson och Carin Ulin.

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidra till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar à 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

Där ligger något under,

att PARADISMADRASSERNA vunnit en så stor framgång. Förklaringen är den att allt stoppmaterial sorteras, renas och decimiferas å egna moderna specialfabriker.

Paradismärket står därför i en klass för sig. Tillverkas av: J. Svensson & Bourghardt GÖTEBORG. Fjädrrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik. Erh. i varje möbel- & sängklädersaffär.

RING

Norr 16 02 eller Norr 61 47

och prenumerera på

IDUN 1928

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

Ifrån det ögonblick du vaknar och till dess du — i sista stund — rusar i väg till kontoret, kan jag inte få läsa Dagens Nyheter en enda minut! Skall det bli regel, får du verkligen vara hygglig att prenumerera på ett exemplar av Dagens Nyheter åt mig också!

BOKNYTT

En bok om Runar Schildt, den tidigt bortgångne finske författaren, har utkommit på Bonniers förlag. Det är Schildts landsman, litteraturhistorikern Gunnar Castren, som skrivit minnesskildringen, omfattande Schildts barnoms- och studieår och hans författarverksamhet fram till de sista åren av hans levnad. Pris kr. 7:50.

Boris Godunov av Eug. Hemberg, tsar Boris Fjodorovitjs märkliga livsöde, har utkommit på C. E. Fritzes Bokförlag. Pris kr. 4:75.

Nya brev från Afrikas urskog av professor Albert Schweitzer — i övers. av Greta Lagerfelt — har utkommit på Svenska kyrkans Diakonistyrelses bokförlag. Kr. 1:75.

Jeremias bok — Jeremias' i Tröstlösa samlade dikter — har utgivits från Bröderna Lindströms förlags A.-B. Pris kr. 5:—.

Bilder ur bibeln, sånger i psalmtön av Folke Personne, har utgivits på Bonniers förlag. Pris kr. 2:25.

En klassisk indianskildring är den i serien Gebers ungdomsböcker ingående *"Bland indianer och bufflar"*, Indianliv för hundra år sedan, författad av George Catlin och bearbetad av Arvid Wachtmeister. Catlin var en amerikansk målare, som på 1830-talet efter åttaåriga vandringar i vilda västern skildrade sina många upplevelser bland indianerna, med vilka han kom på så förtrolig fot, att

han lyckades avlocka dem en del hemligheter, vilka annars skulle ha förblivit förborgade.

Tre jaktskildringar ha utkommit på Ahlén & Åkerlunds förlag: *"Den shinglade Diana"* av Allan Petre (kr. 4:50), *"Smäländskt jägarliv i gamla goda tiden"* av C. E. Ekwall (kr. 5:50) och *"Rovdjursjakter i Norrbotten"* av Gösta Skogsman (kr. 4:50).

Hjälpprästen av Sven Henning har utsänts från Framtidens Bokförlag, Malmö. Författarens föregående böcker ha tilldragit sig stort intresse och den nu föreliggande volymen kommer antagligen att ytterligare stadfästa författarens popularitet.

Boken är ett stycke kulturhistoria från 1820-talets landsbygd. Hjälpprästen själv är en romantisk gestalt i Gösta Berlings stil, andra äro tilldelade lotten att hårt sträva för livets nödtoft, men man får även stifta bekantskap med muntra figurer.

Nykommed, skånsk vers av Nils Ludvig Olsson har utkommit i sin 2:dra upplaga.

Pris kr. 2:50. Framtidens Bokförlag, Malmö.

Tsar Berendej av Sergej Mintslov i översättning av Ellen Rydelius från Fritzes förlag är en bok om det fjärran Sibirien. Den för oss tillbaka till den tid, då man reste genom Sibirien efter häst genom sjumila skogar, där det var fara att färdas för vargar och björnar. Mitt inne bland bergen ligger en hemlighetsfull koloni, som ingen vågar nakas. Det är fågelfria förbrytare, som slagit sig ner här med en grym hövding som ledare, och

En absolut oskadlig avmagring.

Hastigt verkande avmagringsmedel — såsom sköldbroskpreparat, starka jodpreparat o. dyl. — böra endast användas under läkarens kontroll, då alla medel, som medföra hastig avmagring, kunna vara skadliga för hälsan.

En oskadlig avmagringskur

kan däremot alltid tagas med Facil-pastiller, som verka på så sätt, att de begränsa organismens upptagande av födoämnenas fettbildande innehåll och därigenom gradvis avlägsna redan bildade fettansamlingar.

Facil-pastiller erhållas å alla apotek i glas om 100 pastiller till kr. 4.00 pr glas. Beloppet kan även insändas i frimärken till Central-Laboratoriets Facil-Depot, postbox 365, Stockholm I, som då sänder Eder ett glas portofritt och diskret.

En Facil-avmagringskur garanteras vara absolut oskadlig. Berömmande utlåtanden från belättna förbrukare inströmma oavbrutet till Laboratoriet.

de döda alla som närma sig deras ort, för att ingen skall kunna skvallra ur skolan för myndigheterna sedan.

Bokens tyngdpunkt är skildringen av en expedition tjugo dagresor genom snön och urskogarna under många äventyr, varibland en vacker kärlekssaga inte fattas.

Men själva intrigen betyder inte så mycket i jämförelse med det mästerliga sätt, på vilket naturen, folklivet och de primitiva ryska typerna äro tecknade. Bokens pris är 4 kr.

Janne i Rom av Bo Beskow från Bonniers förlag är en ungdoms något ironiska hyllning till den eviga staden. Det är klart, att om man bosätter sig i Rom även om det endast blir en kortare tid, ser man livet från en helt annan sida än turisten. Jannes erfarenheter av romerska hyresvärdar, romerskt vardagsliv och romersk byråkrati ha fått en något vanvördig form, som kanske inte tilltalar den ohjälpligt rombitna svenska resenären. Teckningarna äro det lustigaste i boken, de kunde gott ha varit litet flera, Bo Beskow håller säkrare i ritstiftet än i pennan.

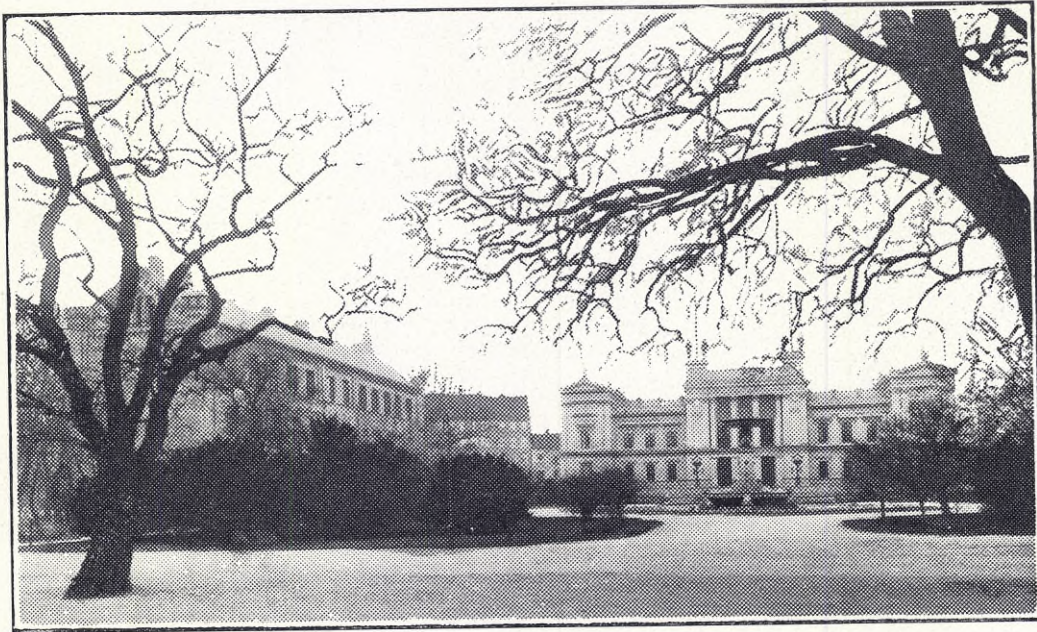
Gamla möbler. Möbelkonst och möbelstilar genom tiderna av Gustaf Munthe är en bok för alla antikvitetsintresserade och dit räknas väl nittionio och en halv procent av alla nu levande till mogen ålder komna. Doktor Gustaf Munthe är intendent vid Röhsska konstslöjdmuseet i Göteborg och sitter sålunda inne med en aktningvärd sakkunskap. Han har skrivit en klar och överskådlig skildring av möbelstilarna från det gamla Egypten till 1800-talet. Med dess stiltförvirring tar förf. åtminstone denna gång ingen befattning. Helt naturligt

har det svenska möbelhantverket fått en framskjuten plats, oproportionerligt stor, om man tänker på dess betydelse i förhållande till andra länder. Men våra egna ligga oss ju närmast om hjärtat.

I sitt företal söker förf. fastslå vad som menas med stil, vilket inte är så lätt att uttrycka i några enkla ord. Det är, säger förf. "sammanfattningen av de egenskaper, som skilja ett föremål från andra av samma slag." Kulturutvecklingen har samlat sig till några få stora och betydelsefulla stilströmningar, de historiska stilarna, som ingripit omgestaltande på alla livets områden, inte bara inom möbelkonsten. För att rätt förstå möbelstilarna får man inte betrakta dem som några isolerade företeelser. De höra samman med hela konst- och kulturutvecklingen.

Vidare säger förf. några tänkvärda ord om de möbler från gångna tider, som vi alltjämt använda i våra hem, antingen vi ärvt dem eller förvärvat dem på annat sätt. Hur passa gamla möbler ihop med moderna? Som bekant finns det gott om purister bland antikvitetsvurmarna, och dessa skapa sig stilenliga hem, där allt måste vara antikt för att inte störa helhetsintrycket. Förf. fördömer dem kategoriskt. De löpa faran, säger han att få verklighetsfrämmande bostäder, som föga passa till det moderna livet. Att med god personlig smak passa in de gamla möblerna bland det övriga bohaget är ett mycket förnuftigare sätt, ty "möbler från vitt skilda tider kunna mycket väl trivas med varandra och hjälpa varandra att skapa ett vackert hem".

Doktor Munthes bok är, som redan förut framhållits, mycket överskådligt uppställd och blir

Universitetet verkar som kulturspridare

i våra dagar även genom pressen. Vad det sydsvenska universitetet beträffar skriva många av dess bästa krafter flitigt i SYDSVENSKA DAGBLADET SNÄLLPOSTEN, vars hävdvunna förbindelser i Lunds akademiska värld de senare åren alltmer utvidgats.

De andliga strömningar, som utgå från Lund, följas bäst genom Sydsvenska Dagbladet Snällposten, som utgör ett språkrör för de många av vetenskapens äldre och yngre idkare, vilka genom pressen söka göra en större allmänhet delaktig av de åskådningar och resultat, som nyare forskning fört fram till.

Den bildningssökande och den kulturellt intresserade försummar inte att läsa Sydsvenska Dagbladets rikhaltiga söndagsnummer eller Sydsvenskans revy, som så gott som dagligen förekommer under strecket.

SYDSVENSKA DAGBLADET SNÄLLPOSTEN

är Sydsveriges kulturellt ledande tidning.

Prenumerera i god tid för 1928!

däri genom instruktiv på samma gång som den är rolig läsning för den intresserade. Först behandlas de olika stilarnas allmänna drag, varefter deras utveckling i skilda länder undersökes. Bildmaterialet är omväxlande och reproduktionerna lyckade. En omfattande litteraturförteckning för den, som vill göra specialstudier, ökar skildringens värde. Boken är utgiven hos Natur och Kultur, Stockholm och kostar häftad kronor 8:—.

I sjuksalen.

Författarinnan till denna dikt är en av Iduns allra första medarbetare, en 80-årig dam, vars alster setts under bl. a. sign. "Steffen".

Genom en öppen ruta i en sjukhussal
fläktar en svalkande aftonvind,
som kysser min heta panna
och smeker min tärda kind.

Du svala vind, säg kom du från
min egen skog?
Har du susat i min tall i dag?
Och när du sen genom rymden
drog
har du vilat på berget ett slag?

Du såg väl solnedgången i brand?
Har du krusat min vackra sjö?
Har du vaggat säven vid dess
strand?
Säg, bär du hälsning från min
barndomsö?

O, stanna dröj ännu en stund,
nej, dröj, tills dagen åter gryr!
Och vakta min vilas korta blund!
Men nej, nu rutan stängs och
bort du flyr...

Nu lampan släcks. Nu är det natt.
Det tisslas i en vrå,
där hörs ett dämpat skratt,
en snyftning då och då.

En dödssjuk vrider sig hit och dit.
O, alla dessa plågor ljud!
Var är jag? Varför kom jag hit?
Du vet det — Du min Gud!
Spillran.

FRÅGOR OCH SVAR!

Sällskapsklubb.

Fråga: Bästa vän Idun! Giv mig godhetsfullt anvisning på någon sällskapsklubb med idéella syften. Jag äger vanlig folkskolebildning samt någon självbildning. Är intresserad av teckning och målning samt sport.

Aja 18 år. Titti 21 år.

Svar: Iduns kvinnoklubb är en sådan klubb. Anmälan å Iduns redaktion. Kanske är också en ungdomsklubb lämplig, t. ex. Kulturella ungdomsrörelsen, expedition Rådhusgränd 2, Stockholm.

Klädsömnad.

Fråga: 1) Vore tacksam om jag genom Idun kunde få reda på var man i Stockholm kan genomgå fullständig kurs i kapp- och klädsömnad? 2) Var kan man få en trevlig och bra helinackordering? *Intresserad av sömnad.*

Ni har glömt en sak:

prenumerationen på Aftonbladet för 1928!

Ring därför nu genast. Anrop: Aftonbladet.

KVÄLLSUPPLAGAN, fritt hemburen i bostaden, kostar för helt år kr. 36:—, för halvt år kr. 20:— och för kvartal kr. 10:—

Annonsörer,

som söka sin publik i Eskilstuna, Torshälla, Strängnäs, Mariefred, Malmköping, Flen, Kungsör samt f. ö. i hela norra och mellersta Sörmland, kunna icke anlita något bättre annonsorgan än

Sörmlandsposten,

länets enda dagliga morgontidning och förnämsta nyhetsorgan.

Sörmlandsposten

är närmast handels och industriens organ, men läses i sin egenskap av nyhetstidning av alla samhällslager i städerna och på landsbygden.

Billiga annonspriser. — Infordra kostnadsförslag.

HUVUDKONTOR I ESKILSTUNA
Telefoner 335 och 67.

Prenumerera och annonsera i BORÅS TIDNING

med en upplaga av 12,000 exemplar
samt dess halvvecko- o. landsortsuppl.

WESTGÖTEN

med en upplaga av 12,000 exemplar
eller sammanlagd upplaga 24,000 ex.

De absolut dominerande tidningarna i den livliga
industristaden Borås och de burgna sju häraderna.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna
stad med sina bortåt 30,000 invånare.
Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

Ud val av tidning

kom ihåg

Amerikes Allehanda

som är

Örebro läns största, förnämsta
och innehållsrikaste tidning

Svar: 1) Vid någon av sönadsskolorna i Stockholm. Birgittaskolan, Märthaskolan, Femina eller S:ta Birgittaskolan. 2) Bäst genom bekanta eller deras bekanta, såvida ni ej vill gå efter annons eller välja något av de större pensionaten.

Svar till Mor Anna:

Om er son blott gått 7 klasser i folkskolan, är det i lag föreskrivet att han skall gå en viss tid i fortsättningsskolan. Det behöves ej hindra hans arbete, då skoltimmarna bli förlagda till aftnarna.

Svar till Anna 40 år:

Lackskor kunna användas till vilken färg på klänning som helst. Bronsskor med bruna eller beige-färgade strumpor är vackert till brun klänning. Beigefärgade strumpor gå även mycket bra med lackskor till brun klänning.

Svar till "Recitatis".

Signaturen torde uppe sitt namn och sin adress till Iduns Red. för vidare befordran.

Hushållsskola.

Fråga: Jag hade tänkt att genomgå en hushållskurs i Stockholm under tiden febr.—mars, och undrar vilken skola jag bör välja. Enkel matlagning kan jag, så det är huvudsakligast finare matlagning och bakning jag ville lära mig. Om Idun ville giva mig ett gott råd vore jag tacksam.

Skånska i 30-årsaldern.

Svar: Elisabeth Östmans Husmoderskurs, Klarabergsgatan 42, och Elsa Philips husmoderskola, Karlavägen 25 ex. F. ö. hänvisas till våra annonsspalter.

Briljanter.

Fråga: 1) Var får man tillförlitlig uppgift på karat och värde på briljanter? 2) Vem köper dylika smycken?

Ånka.

Svar: Genom att vända er till en tillförlitlig guldsmed.

Briljanter uppköpas vanligen av guldsmeder och ofta ser man annonser i tidningen att dylika smycken köpas, men torde vara bäst att låta en guldsmed värdera dem före försäljningen.

Krympning.

Fråga: Finns något medel att få yllestumpor etc. som krympt i tvätten normalt stora igen?

Bekymrade husmödrar.

Svar: Det går nog ej att utvidga redan krympta ullstrumpor annat än möjligen att efter tvättningen träda dem över strumpbrådan och låta dem torka där. För att undvika krympning bör man aldrig ta för varmt vatten och hava sköljvattnet av samma temperatur.

Inackordering.

Fråga: Finns någon bra inack. för en ung realskolebildad flicka, som önskar vidare utbildning i språk, handarbete och husligt arbete utan bestämd skolordning.

Prenumerant.

Svar: Gäller det Stockholm kan ni höra efter vid Elevehemmet, Sturegatan 60 eller Studiehomet, Tunnelgatan 19 B.

Vävskola.

Fråga: Min unga dotter visar stort intresse för all slags handslöjd och vill nu gärna genomgå någon vävskola. Vart bör jag sända henne?

Fru i Nedernorrland.

Svar: Vi vilja anbefalla fröken Elsa Långbers vävskola vid Sätergläntan, Insjön. Den 15 januari 1928 börjar skolan med regelbundna sex-månaders vårkurser, vilka efter 15 juli fortsätts av växtfärgningskurser. Fröken Långbers torde vara en av de allra främsta av våra vävexperter. Hennes smakfulla vävnader av ett sällsynt äkta material ådrogo sig största uppmärksamhet vid sommarens stora Falu-utställning, vid höstens stora utställning, "Vor Tids Bolig i Köpenhamn" o. s. v.

Vad gör man med en frusen vattenkran?

Ni föar säkert försiktigt upp den med tillhjälp av värme. Samma verkan ha Aspirin-Tabletter på edra muskler, när ni är förkyld. Blodet drives kraftigare genom musklerna, en behaglig känsla av värme genomströmmar eder kropp och samtidigt avlägsnas de olika orsakerna till smärtorna.

Aspirin-Tabletter äro endast äkta i originalförpackningen "Bayer" med det gula bandet och garantimärket.

Pris kr. 1—

Upsala Nya Tidning

utgår för närvarande i en totaluppl. av c:a
19,600 ex.
och läses snart sagt av alla inom Upsala län o. närgränsande delar av Stockholm o. Västmanlands län.

Prenumerera

på

Annonsera

i

Upsala Nya Tidning

Västerviks-Posten

Morgontidning
för Norra Kalmar län

Utgives varje söndag,
tisdag, torsdag och lördag. Vål spridd över hela länsdelen såväl i städerna som på landsbygden.

Nytt modernt 8-sidigt format

HUSJUNGFRUN

har sagt upp sig

och Ni behöver alltså en ny. Söker Ni tjänarinor till hemmet, så sätt in en annons i Göteborgs Morgonpost, som är spridd och läst över hela västra Sverige. En tjänsteannons kostar 2: 80 (20 mm.). Sänd annonsen jämte likvid i frimärken e. d. till Göteborgs Morgonpost, Göteborg, så får Ni resultat.

EN SAK

som bör ordnas i dag är att verkställa prenumeration å närmaste postanstalt på

Svenska Morgonbladet

för att kunna erhålla tidningen utan avbrott på nyåret.

Svenska Morgonbladet

är de kristna och nykterhetsvänliga hemmens tidning och bör därför finnas i alla sådana hem.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder till fredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

LÄMPLIG PRESENT

Carl Larssons praktverk

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKSPLANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION

STOCKHOLM

Skodsborg m. m.
Fråga: 1) Finns i Stockholm eller Göteborg något institut eller badanstalt där behandling enligt den s. k. Skodsborgsmetoden kan erhållas?

2) I det hus vi bebo går varmvattnet genom en oförten koparcistern och dito rör. Det vatten vi använda till att bada och tvätta oss i är följaktligen grönt av ärg. Kan detta verka skadligt i längden?
Fru M.

Svar: 1) Skodsborgsbehandling gives vid nästan alla fysikaliska kuranstalter såväl i Stockholm som i Göteborg.

2) Rören äro alltid oförtena, däremot ej alltid cisterner för varmvatten. Om vattnet är ärgigt, kan det bero på att det stått för länge oanvänt. Då måste cisternen grundligt spolras ur. Hjälper ej detta, är det antagligen något fel, som måste avhjälpas. I läng-

den kan det ju ej vara nyttigt att bada och tvätta sig i ärgigt vatten.

Resa till Konstantinopel.

Fråga: Undertecknad, som ämnar göra en resa på Balkanhalvön, cirka en månads tid, med längsta uppehållet i Konstantinopel, beder att godhetsfullt få anvisning på någon intressant och saklig skildring över dessa länder. Särskilt bedes em ett eller annat råd för vistelsen i Konstantinopel, samt uppgift på något gott, ej för dyrbart hotell.

Svar: *Bosporen* av Dorothy Mills är en intressant och trevligt skriven bok om trakterna kring Konstantinopel. Den är översatt till svenska och kostar 6 kr. Såsom resehandbok är *Bædeker* mest använd.

Ett hotell, som kan rekommenderas i Konstantinopel är *Hôtel Tokaprian* med moderata priser.

— Ett annat är *Péra Hôtel*, högst elegant men mycket dyrt.

Praktiska böcker.

Fråga: Kan Idun rekommendera några böcker, som med råd och anvisningar kunna vara en prästfru till hjälp i hennes dagliga liv.

Svar: Om *Blivande prästfru* är oerfaren i det husliga, behöver hon först och främst en kokbok, t. ex. *Iduns Kokbok*. Så behöver hon någon bok med råd för ett hems skötsel. I närmaste bokhandel finner hon flera sådana böcker att välja på med råd och anvisningar för olika sysslor inom hemmet.

Järntorgsbrunnen.

Fråga: Vore så tacksam få veta något om Järntorgsbrunnen i Göteborg. De fem kvinnofigurerna symbolisera ju de fem världsdel-

larna, men vad menas med att Europa har en spegel i ena handen, Australien en snäcka o. s. v.

Vetgirig.

Svar: Enligt brunnens upphovsman, skulptören Tore Strindberg, varken kan eller avser symboliken att vara uttömmande, endast en antydning.

Spegeln i Europas hand tyder på att hon är betagen i sin egen förträfflighet och skönhet.

Snäckan i *Oceaniens* betecknar naturbarnet lyssnande till havets sång.

Afrika står även naturen nära men är mer utnyttjad som arbetskraft.

Asien representerar kontemplerationen, den uråldriga kulturen.

Amerika — friheten.

Tyska böcker m. m.

Fråga: 1) Vore mycket tacksam om Idun kunde lämna uppgift på några goda, moderna tyska böcker, helst dramatik.

2) Vad är Einar Nermans adr.? Var och till vilket pris ungefär kan man få köpa hans akvareller?
X.

Svar: Såsom goda moderna tyska böcker kunna nämnas *Der Mensch ist gut* av Leonard Frank samt *Maria Capponi* av René Schickele.

George Kayser är en av de nyare dramatiker. Även Léon Feuchtwanger har skrivit dramatik, fast han på senare tider mera låtit tala om sig som romanförfattare.

Men skaffa er en liten bok om *Modern tysk litteratur*, som är utgiven på Natur & Kulturs förlag. Där får man en bra vägledning i den nyare tyska litteraturen.

2) Nermans adr.: Heatham House, Twickenham.

Egendomligt.

Fråga: Jag har haft en fästman under ett års tid. Då han hälsar på i mitt hem brukar han bliva kvarbjuden på både middag och supé. Men det har ingen gång hänt, att han bjudit mig med på kondis, bio eller konsert, oaktat han själv besöker dessa ställen. Kan ej detta anses för oartigt?
Maj.

Svar: Det är egentligen både oartigt och tanklöst. Men efter ett års förlovning böra väl ni båda vara så pass intima, att ni helt enkelt kan säga er fästman att även ni är road av dessa nöjen och gärna vill göra honom sällskap. Han å sin sida borde väl vara förtjust att ha sin fästmed.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Läskamrat.

Finns någon familj på landet, som skulle vilja ta emot min dotter under vårterminen, event. som läskamrat till eget barn? Min dotter är frisk, intelligent och snäll. Som jag har ytterligare tre barn att försörja, har jag ej råd kosta på henne landsvistelse — vilket hon är i behoov av — utan vädjar jag på detta sätt till Iduns läsarinna. Min dotter skall läsas in till i:a ringen i röst.

Mater.

GUNILLA-SKOLAN, UPSALA.

Grundad 1911. GAMLA TORGET 2. Telefon 370.
HUSMODERSKURSER för bildade unga flickor börja d. 25 jan. 1928.
SYKURSER i linnesöm, klädsöm och barnkläder börja d. 15 febr. 1928.
Prospekt och närmare upplysningar på begäran.
KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

PÄRMAR IDUN • 1927

i rött klotband med guldtryck

finnas nu att tillgå hos
hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt
från

IDUNS EXPEDITION

Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kr. 2:25 + porto 60 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

Förvara och inbind årgången!

Om Ni saknar något nummer av tidningen, så rekvirera samtidigt erforderliga kompletteringsexemplar. Rekvirera i dag

från

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

Sätergläntans Vävskola

ger undervisning i all slags vävning. Allmogevävnad i anknäytning till gamla mönster. Ny kurs börjar den 20 januari 1928.

Idealisk terräng för vintersport. (Dalarna) Insjön. Tel. 95.

En sjukgymnastikkurs på Malmö Zanderinstitut

bjuder möjligaste garanti för framgång i yrket! Av förra årets elever funno 18 st. lönande existens enbart i Amerika, vars myndigheter godkännt Zanderinstitutets studieplan och avgångsbetyg. Ny kurs börjar 16 jan. Begär 1927 års prospekt!

Sjuksköterskor, passa på! Passande spådbarnshem.

I vinterbonad villa å lantegendom uthyres genast nedra våningen om 2—3 rum, veranda och kök m. fl. utrymmen (Ev. efter hand hela villan, 7 rum). Hyra 500 kr. pr år. Trädgård och höngård kan även få övertagas. Högst, friskt läge i barrskog, 3/4 mil från Eskilstuna, 3/4 mil från station. Billiga jordbruksprodukter på platsen. Vidare mot dubbelt svarsporto från Sörmlands Lantbruksbyrå, Eskilstuna.

Mode- & Tapisseriäffär

i Strängnäs överl. med litet kurant lager. Bill. hyra. Centr. läge. Pass. dam med branschkönnedom. Vid. mot dubbelt svarsporto från Sörmlands Lantbruksbyrå, Eskilstuna.

Bensintvätta

kostmyer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Mer än dubbelt

så stor som någon
annan morgontidnings
upplaga i Göteborg
och Västra
Sverige är Göteborgs-
Postens. Totaluppl.:
vanl. dag 27—32.000,
Lördag 38—39.000 ex.

Medarbetare:

Politik:

Wilh. Ericson.
Rutger Essén.
Ernst Rosén.

Kultur:

Agne Beijer.
Herbert Grevenius.
Gustav Näsström.
Ture Rangström.
Sten Selander.
Kjell Strömberg.
Sven Söderman.

Krönikor:

Berco.
Bes.
Bon Soir.
Panza.

Sport:

Flying.
Glokar Well.
Ted.

Utlands- korrespondenter:

Ture Dahlin, Paris.
Gunnar Löwegren, Paris.
Neander Nilsson, Rom.
Torsten Quensel, Berlin.
Eskil Sundström, London.

Nyhets- och repor- tageavdelningar

under medverkan av de rap-
paste pennor.

Den tiden är förbi

då "landsortsborna" läto avspisa sig med "landsortsupplagor", utsända från Stock-
holm, omdaterade och med mindre innehåll än huvudstadsupplagan!

Den moderna människan

i Sveriges bygder följer genom en välskött landsortspress och radionyheter de
aktuella dagshändelserna, men för att dessutom få en fullödig bild av livet och
händelserna i landets kulturcentrum behöves — icke en krympt och reducerad
"landsortsupplaga", utan en oförfalskad huvudstadsupplaga av den tidning, som
framför allt och framför andra är den kulturintresserade Stockholmspubli-
kens organ, nämligen:

Stockholms Dagblad

SPORT! NYHETER! REPORTAGE!

I landsorten på posten:

Per månad endast 2 Kronor

Per år endast 18 Kronor

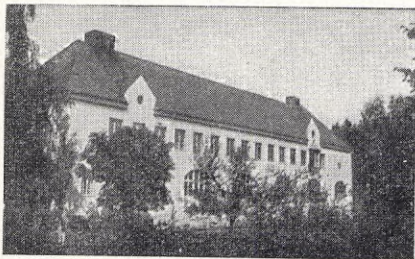
Specialartiklar:

Fri talan:

Stockholms Dagblads av-
delning för absolut obun-
det åsiktsbyte i allvarliga
och ömtåliga samhällsfrå-
gor är svenska pressens
mest intressanta och inom
alla samhällsklasser mest
uppmärksammade **fria**
forum.

Här ha återfunnits artiklar
av bl. a.:

Natanael Beskow.
Poul Bjerre.
Iwan Bratt.
Bernhard Eriksson.
Emilia Fogelklou.
Harald Hallén.
Per Albin Hansson.
Sigfrid Hansson.
Frida Härner.
A. J. Källander.
Mia Leche-Löfgren.
Anna Lindhagen.
Charles Lindley.
Rickard Lindström.
Ludvig Nordström.
Erik Nygren.
Frans Severin.
Alma Söderhjelm.
Elisabeth Tamm.
Axel Vennersten.
Ivar Vennerström.
Ruben Wagnsson.
Ernst Wigfors.

SOLBACKA LÄROVERK

(Internat för gossar;
27-de läsåret.)

Sjuxklassig realskola med examensrätt under K. Skolöver-
styrelsens inspektion. Gymnasiet utvidgas fr. o. m. h. t. 1928
med ring RII.

Härligaste sömländsk natur. Skog och sjö. Härdande fri-
lufts- och idrottsliv. — Vårterminen börjar den 14 jan. Full-
gott uppförandebetyg fordras. — Avgifter för vårterminen:
klass I kr. 1000:—, i övriga klasser och ring I kr. 1100:—.
Anmälningar mottagas redan nu för läsåret 1928—29.

Styrelsens ordförande: Rektor Carl Svedelius, Stockholm.
Post- och järnvägsstation: Stjärnhov (84 km. från Stock-
holm). Rt. Stjärnhov 17 (säkrast kl. 8.30—9.30). — När-
mare upplysningar genom
Rektor Folke Goding.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Anna. Det enda råd vi i detta
fall kunna ge är att Ni vänder
Er till läkare.

"En skål i Idun."

Idun, ungdomens gudinna
önskar Rosa, sin prästinna,
lyckosamt och gott nytt år.
Hoppas att hon ej skall svika
utan varje vecka lika
troget på sin post hon står.

Rosa för den äran tackar
ropar ljudligt hurra och skål:
"Ej alls från er jag flackar
hurra för Iduns alla vackra mål."

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.	Mjölby: Mjölby Tidning.
Arvika: Arvika Nyheter.	Mora: Mora Tidning.
Avesta: Avesta-Posten.	Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Bollnäs: Tidningen Ljusnan.	Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Borås: Borås Tidning.	Oskarshamn: Oskarshamns Nyheter.
Engelholm: Engelholms Tidning.	Piteå: Norrbottens Allehanda.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.	Skara: Skaraborgs Läns Tidning.
Falkenberg: Hallands Nyheter.	Skellefteå: Skellefteblad.
Falun: Falu-Kuriren.	Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
Gävle: Gefle-Posten.	Sollefteå: Nord-Sverige.
Halmstad: Halland med Halländingen.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Säter: Sätters Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.	Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.	Söderköping: Söderköpings-Posten.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Tranås: Tranås Tidning.
Hörby: Mellersta Skåne.	Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Uddevalla: Bohuslänningen.
Kalmar: Barometern.	Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Upsala: Tidningen Upsala.
Köping: Bärgslagsbladet.	Vadstena: Östgöta-Bladet.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Visby: Gotlänningen.
Lindesberg: Bergslagens Tidning.	Vänersborg: Efsborgs Läns Annonsblad.
Linköping: Östgöten.	Västervik: Västerviks-Tidningen.
Ludvika: Ludvika Tidning.	Västerås: Westmanlands Allehanda.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.	Växjö: Nya Växjöbladet.
Malmö: Skånska Aftonbladet.	Örebro: Örebro Dagblad.
Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.	Östhammar: Östhammars Tidning.

GÖTEBORGS NYA HUSMODERSKOLA

Södra Allégatan 2 A (Gundad 1911) Rikstelefon 10624

Husmoderskurs på en termin börjar den 1 februari.
Grundlig teoretisk och praktisk undervisning i enklare och finare mat-
lagning, bakning, dukning, konservering m. m. Linne- och klädsömnad,
hälso- och födoämneslära. Barnavård (valfritt).
Prospekt och upplysningar på begäran pr tel. 106 24 mellan kl. 11—1. T

Johanna Brunssons Vävskola Grundad 1873 STOCKHOLM

Utbildar Vävlarinnor och Yrkesutövare, håller kortare kurser för vävning
i hemmen.

Vårterminen 1928 15 jan.—15 juni. Växtfärgningskurs 16—30 juni.
Kungsg. 70, Norr +37, privatrum 13363.
Prospekt!

ALMA JACOBSON.

Elsa Philips Husmoderskola,

Grundad 1908. **Stockholm, Karlavägen 25,** Grundad 1908.
börjar ny kurs för bildade unga flickor den 28 Jan. 1928. Undervisning i
enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggningar av
bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, upp-
köp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Exam. lära-
rinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt,
refr. och närmare upplysningar på begäran.

ELSA PHILIP, STOCKHOLM. Tel. Öst. 13 10.

För kvinnan och hemmet

innehåller Stockholms-Tidningen dagligen läsvärda,
illustrerade artiklar behandlande de mångahanda frå-
gor, som intressera våra dagars kvinnor. Ni, som med
Edra meddelanden önskar nå de hundratusen
hemmens kvinnor, betänk att:

På varje svensk husmoders önskelista för år 1928 står

STOCKHOLMS-TIDNINGEN

Sveriges mest spridda dagliga tidning

Medelupplagan utgjorde sista halvåret 121,397 ex.

